

DUHOVNO ŽIVLJENJE

VIDA ESPIRITUAL

Leto (Año) VIII.
Številka (Número) 147
APRIL (ABRIL) 1940

VELIKANOČ

Maša na AVELLANEDI ob 8.30 uri.
Maša na PATERNALU ob 10.30 uri.
Molitve v kapeli bolnice ALVEAR
ob 4 uri.

BLAGOSLOV velikonoč. jagnjeta:
na Paternalu v soboto ob 3 uri;
na Avellanedi v nedeljo po maši.

Tam na vrtu Oljske gore
naš Zveličar sam kleči,
smrtna žalost ga premore,
oh, krvavi pot poti.
In še hujše so težave,
vidi strašno Golgato,
a učencev trudne glave
trdno spe, počivajo.

Že sovražni roj prihruje,
Iškarjot ga sam pelja,
Jezusa tam poljubuje
in sovražnikom izda.
"Koga iščete", jim reče,
vsi strahu popadajo,
on pa se brani reče,
rabelji ga zvežejo.

Trinogi se togotijo,
krotki Jezus le molči,
ljudstvo pada v hudobijo,
križaj, križaj ga! kriči.
Iz ljubezni do Očeta
in do grešnih nas ljudi
za dolgove vsega sveta
božje Jagnje v smrt hiti.

Tuj sodnik zdaj Jagnje sodi,
a nedolžnim ga spozna;
truna zunaj v jezi blodi,
tolaziti se ne da.
"Nič ne najdem", Poncij vpije,
"strašne smrti vruden ni".
"Le črez nas naj se razlije",
ljudstvo kliče, "njega kri!"

Roke si Pilat umije,
Jezusa v smrt izroči,
grozno breme hudobije
ljudstvo njemu navali.
Gora strma, teža bridka,
križ težak in pot je trd,
Jezus gre pa brez počitka
voljno za nas v grozno smrt.

Ves oslavljen Jezus dojde
v glav mrtvaških strašnih kraj,
da v nebesa človek pojde,
on trpi na križu zdaj;
dolgi Adamov sam plačuje
in preliva rešujo kri,
za sovražnike zdihuje,
naj jim Oče odpusti.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo in uprava:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63-6832

Kliči od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni dema.

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

CERKVENI VESTNIK

VELIKANOČ. — V soboto: od 2 do 3 ure spovedovanje na Paternalu. Ob 3 uri blagoslov velikonočnega jagnjeta.

V nedeljo: maša na Avellanedi ob 8.30 uri — na Paternalu pa ob 10.30 za pok. Rijavec.

M o l i t v e: v bolnici Alvear ob 4 uri.

31. MARCA — Bela nedelja: Maša v Berissu ob 11 uri. — Molitve v Berissu ob 3 uri.

7. APRILA: maša na Paternalu za Ivana Bratuš. — Molitve na Paternalu.

14. APRILA: maša na Avellanedi. — Molitve na Paternalu.

21. APRILA: Maša na Paternalu za Jožefa Rehar. — Molitve na Avellanedi.

28. APRILA: maša na Avellanedi. — Molitve na Paternalu.

V Berissu 31. marca ste povabljeni vsi rojaki. Prijaviti se je treba čimprej, če je mogoče že na Velikonoč. Vožnja iz Avellanede tja in nazaj bo 2 pesa. Za tiste, ki se prijavijo pravočasno, bo tudi skupno kosilo pripravljeno.

Rojaki v Berissu boste imeli dopoldne priliko za velikonočno spoved.

Maša bo ob 11 uri, bolitve pa ob 3 uri. Nato se bomo pa vsi zbrali.

V Alvearju, v bolniški kapelici se bo vršila lepa slovesnost na velikočno nedeljo popoldne ob 4 uri.

Janez Hladnik

Jože Gostinčar — 80 letnik. — Eden najpomembnejših mož slovenske politike v tem stoletju je Jože Gostinčar, ki je 16. marca praznoval že 80 letnico svojega življenja.

Ko je rajni dr. Krek zastavil brazdo za boljše slovensko bodočnost, se je srečal tudi z Gostinčarjem, ki je vse do l. 1894 mirno vršil svojedel v stari predilnici kot paznik (capataz). Tega leta je pa Krek ustanovil Slov. kat. del. društvo, v katerem je Jože Gostinčar takoj zavzel pomembno mesto in s svojimi marljivostjo pridobil vse zaupanje rajnega dr. Kreka, ki ga je od tedaj imel vedno med svojimi najzvestejšimi sobojevniki za delavske pravice in narodno svobodo.

Iz tistega prizadevanja, ko so stopali z ramo ob ramo idealni naši možje je bilo vsejano seme bodoče Gospodarske zveze in Prosvetne zveze.

Trd je bil boj, ki ga je tedaj boril Krek, kajti slovenski liberalci, ki so imeli za seboj skoro vso inteligenco, so bili zvezani z Nemci. Če bi Slovenci ne imeli takih mož, kot je bil dr. Krek, dr. Žitnik, dr. Šušteršič, — vsi ti so že legli k počitku. Samo eden od tistih borecev še kljubuje, to je 80 letni Jože Gostinčar, ki je odlično doprinesel k zmagi.

Do leta 1903 je bilo Gostinčarjevo delo posvečeno zlasti delavski organizaciji. Tega leta pa ga je rajni dr. Krek vpregel v Zadržno zvezo. Leta 1907 in 1911 je bil izvoljen v dunajski parlament kot poslanec za legaški okraj. Kot poslanec je bil

MATI!

Mine daljava, štera me je ločila od Tebe in ges se nahajam tam gó je moja zibelka stala. Vse mi je šče tak poznano, kak če bi včera zdomi odišo. Sedim na klopi pri vólkoy peči, gó smo kak deca fólkokrat sedeli, da si Ti v peč kóřila, pa krúh ali pogače pekla. Kak je prijetno v domačoy hiži! Je mogoče ka san tak dugo leko v tújini vóholto? Zaj vpamet zemem, ka Tebé nega v hiži, iščen ali nindrik Te ne najden. In méni postane vse pusto in žalostno, zato ka brez Tebé si ges domače hiže misliti nemren. Prebúdim se in — o kruta istina!

Gezerokrat san si predstavlo tisti moment da Tebé več nede. Ali nikdar san to miseo nej mogo do kónca misliti. Je mogoče preživeti vóro, da tiste oči, štere znajo najbolje lúbeznivo gledati, se za síkdar zaprejo, da tisti glas, šteri je izza zore prve mladosti doneo kak najlepša pesen, za síkdar vtihne, ka tiste roke, o tiste roke, za síkdar počívajo.

Da smo mali bili in se Ti po nočaj nesteto svetli vór mela, si se troštala: da do vólki, de bokše, zato ka mi bodo na pomoč. Rasli smo in Te zapúščali eden za drúgin. Raztrošeni kak piščanci, da kókvaoč zapústijo, si želela ka bi najmenje ednok pod domačov strehov vsi vkúp prišli. Tvoja želja se je nej spunila. V Tvojom sreči si gojila tiho željo, ednoga od sinov pri oltari viditi. Mati, odpústi! Deteti je bio diamant v roke djani, ali nej ga je znalo ceniti in ga zamenilo za navadni kamen. Tvoja želja je bila, ka bi Te Tvoji sinovje k zadnjomi počitki nesli. In túdi ta želja Ti je nebila spunjena.

Zaj počívajš tam pri kapeli ino ne si čakala na nas, ka bi Ti pripovedavali kak nam je v tújini slo. Da po letaj ednok pridemo, najdemo samo nem, hladen grob, gó počívajš Ti, naša zlata mati.

Tvoj sin.

Dne 11. februarja t. l. je umrla v Gerlincih, Prekmurje,

ROZALIJA LACH,
rojena **KOSEDNAR.**

V domovini zapuščá dva sinova in pet hčera, tukaj v Argentini pa tri sinove.

Vsem ostalim naše sožalje!

neumoren v intervencijah. Neprestano je bil na potu od ene kancelije do druge in neutrudno delaven je bil v osekkih.

Leta 1908 je bila ustanovljena Jugoslov. strokovna zveza, ki je imela za nalogo, boriti se za delavske pravice. V tem društvu je delal jubilan s celim svojim sreem. Od 1922 je bil celo njen zastopnik v odboru kršč. internacionale v Utrechtu.

V Jugoslaviji je imel nekaj časa resor socialnega ministra. Predpisal je tedaj zakon o 8 urnem delavniku. Dvakrat je bil izvoljen za poslanca v jugoslovansko narodno skupščino. Leta 1928 pa v ljubljansko oblastno skupščino, v kateri je bil podpredsednik.

Pri veliki zaposlenosti s temi važnimi službami, je pa še vedno dobil kak trenutek za delavsko gibanje in tudi s svojim peresom je povedal marsikatero dragoceno misel in jezazlušil, da se z njim raduje njegovega jubileja ves slovenski narod, posebno pa delavski stan, kateremu je posvetil vse svoje moči in če prav je marsikaj bil na takih mestih, da bi tudi za svoj žep kaj dosegel, je ostal vedno nesebičen in skromen. Zato pa ga narod slavi hvaležnim sreem.

KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Uruguay in Paraguay:

Charcas 1705, Bs. Aires, U. T. 44—6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé, U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: David Doktorič, Florida 1394, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih žolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Izseljenski duhovnik Kastelic Jože: Condarcó 545. Telef. 63—2435.

Slovenska šola na Paternalu: Paz Soldan 4924, Buenos Aires.

Zavetišče Lipa: Villa Madero F.C.G.B.A.

V Berisso!

V NEDELJO 31. MARCA. Odhod ob 8 uri iz AVELLANEDE esquina Mitre-Man. Estevez.

† Dou Orión, ustanovitelj Divine Providencije je 12. marca izdihnil. Bil je živ svetnik. Mi Slovenci se ga moramo še posebno spomniti, ker imamo našo službo božjo na Avellanedi v njegovem zavodu.

Knežji obisk v Zagrebu. Dne 14. jan. sta obiskala hrvaško prestolico knez-naměstnik Pavie in njegova žena kneginja Olga, kot v znamenje veselja nad srečno doseženim sporazumom. Bili so tedaj dnevi nadvse pomembni za nadaljni razvoj notranje ureditve Jugoslavije. Silne množice naroda so se zbrale k sprejemu. Knežji par so pozdravili vsi odličniki, najprej dr. Maček in hrvaški ban ter zastopniki oblasti in organizacij in naroda. V cerkvi sv. Marka se je vršila zahvalna služba božja. Tam je visoke goste sprejel tudi nadškof dr. Stepinac.

Po končani zahvalnici je nagovoril častne goste tudi zastopnik kmetov kmet Tomo Baburič, kateremu je knez naměstnik odgovoril tele pomembne besede:

“Vesel sem, da se mi je ponudila prilika v glavnem mestu Zagrebu, da morem izreči prísrečne pozdrave vam, dragi bratje Hrvatje, in po vas vsej banovini Hrvatski. Moje veselje je toliko večje, ker ta moj čbisk pađe na srečni dan, ko združeni Sibi, Hrvatje in Slovenci v popolnem medseboinem zaupanju in liubezni grade svojo lepšo bodočnost. S skupnim sodelovanjem v preteklosti, neprestanimi boji skazi stoletja in ogromnimi žrtvami so Sribi, Hrvatje in Slovenci ustvarili našo jugoslovansko domovino. Ta borba je v preteklosti dala junaške borec in velike mučénike, ki so s svojim življenjem zapisali najlepše strani naše zgodovine. Vsa ta prizadevanja in visoka narodna zavest našega naroda se je v resnih trenutkih znala vedno pokazati. Naj nas navdaja z vero in zaupanjem, da smelo gledamo v svojo bodočnost!

Vdrušanja, ki so ločila naš narod, so zdaj uspešno rešena. Nadaljna graditev naše države ne predstavlja posebno težkih nalog. Složni na znotraj smo sami dovolj močni, da vsako zlo odklonimo. Slova na znotraj in mir na mejah, to je bilo vedno moja skrb! (Tako je!) Veselim se, da se morem s tega mesta zahvaliti za tako prísrečen in lep sprejem. Veseli me tudi, da v tako velikem številu vidim izrazite zastopnike hrvatskega naroda, naroda kremenitih kmetov in hrabrih vojakov, služabnikov Bogu in očetnjavi!

PRED KRIŽEM

Iz knjige Paulinove: "Na poti v večnost"

Ko je Gospod prišel z dvorane, kjer je ustanovil zakrament presv. Rešnjega Telesa, se je napotil iz Jeruzalema vun na vrt Getsemani. Tam je izbral tri spremljevalce: Petra, Jakoba in Janeza ter se napotil dalje pod oljke, v najbolj skrit kotiček vrta. Nikdar ga niso njegovi učenci videli tako žalostnega kot ta večer; groza, potrnost in neke vrste prepadlost se je polastila njegove duše. Zadržal je svoje spremljevalce z besedami: "Moja duša je žalostna do smrti; ostanite tukaj, čujte in molite!" On sam se je odtegnil od njih za lučaj kamna ter stopil v temno votlino.

S čuvstvom nežnega pomilovanja, z globoko žalostjo se mu pridružimo v votlini, kjer se bori s smrtjo.

Prišel je čas, ko mora veljati za hudodeleca; Bog mu daje čutiti težo grehov, ker si je sam naložil kazen zanje. V teku celega svojega življenja govori z veseljem o svojem trpljenju, neprestano si želi zadnje ure. Ker je po tej uri dokončano njegovo poslanstvo, si je želi in jo pričakuje z največjim ognjem. Toda skrivnostna odredba božje previdnosti je, da gre trepetaje v smrt; ker mora v smrt kot hudodelec, se ga mora polastiti žalost in trepet. Zato govori, ko čuti, da se mu bliža smrt: "Moja duša je žalostna do smrti"; to se pravi: do te ure ni občutila moja duša nobenega nemira, sedaj pa, ko me bodo smatrali za hudodeleca, je čas, da je žalostna. Četvero trpljenj ga je neizmeruo vznemirjalo: stud do življenja, strah, žalost in potrnost.

Stud do življenja napolni dušo z občutkom, ki dela življenje nezno in obtežuje vsak trenutek; strah pretrese dušo do dna s slikami tosočerih muk, ki ji groze; žalost jo obda s temnim oblakom, ki povzroča, da se ji zdi vse mrtvo in zapuščeno; slednjic potre potrnost — neke vrste omedlevica. — vse moči.

Tak je bil položaj rešitelja duš, kakor ga nam predstavlja evangelij, ko je šel na vrt Oljske gore.

Sramota pokriva njegov obraz; sramota ga vrže na zemljo; najbolj čudno pa je, da se vsled sramote trese pred Očetom, da ne govori več k njemu z ono sladko zaupljivostjo, z zaupanjem edinega sina, ki si je svest očetove dobrote. "Oče, oče, če je mogoče!" Kaj pa je nemogoče Bogu? Če je mogoče! Oče, tebi je vendar vse mogoče, če hočeš. Če hočeš?! Ali se moreš braniti, če te prosi tako ljubljene Sin? Toda poslušajmo dalje: "Vzemi ta kelih od mene; vendar nemoja, ampak tvoja volja naj se zgodi" (L. 22, 42).

O Jezus, o Jezus, ali tako govori srčno ljubljene sin? Nekoč si pa trdil s tako gotovostjo: "Oče, vse, kar je tvoje, je moje, kar moje, je tvoje"; če si poprej molil, si začel z zahvalno molitvijo: "Oče, zahvalim te, da si me uslišal, pa jaz sem vedel, da me vselej uslišiš" (Jan. 11, 42).

Zakaj govoriš drugače? zakaj slišim žalostne besede: "Ne moja, ampak tvoja volja"? Od kedaj nesoglasje med voljo Očeta in Sina?

Ali ne vidite, da govori s tresočim glasom, ker je preobložen s človeškimi grehi? Sramota hudobij, s katerimi je pokrit, premaguje sinovsko svobodo. Kolika muka! Kakšna sila nad edinim sinom! In ko so ga obšle smrtne težave, je še bolj goreče molil. Prosi, prosi trepetaje; prosi, po dolgi prošnji pa izpije sam v dolgih požirkih vso sramoto, ki se je je dolgo branil. Porok za grešnike, utihni, molči! zate ne ostane drugega kot smrt!

Prvo ponižanje, ki je doletelo Jezusa, je bilo izdajstvo Judeža in beg apostolov. V strašni noči med

velikim četrtkom in velikim petkom so se namreč na Oljski gori naenkrat začele med drevjem svetlikati bakle, videti je bila senca, ki so se pomikale proti kraju, kjer se je nahajal Jezus. Bil je oddelek vojakov, ki je prišel na Judežovo ovadbo, da ujame Odrešenika; vodil jih je izdajalec sam, ker se jim je bil ponudil, da ga jim izda za trideset srebrnikov.

Ko je došel do Gospoda, se mu je približal in rekel: "Pozdravljen učenik!" in ga je poljubil. Jezus, ki je čital vse v njegovi duši, se je zadovoljil z besedami: "Priatelj, čemu si prišel? S poljubom izdajaš Sinu človekovega?" Ko je Jezus izgovoril besedo "priatelj", se mu je napolnilo srce z bridkostjo; to je bil začetek njegove sramote.

Trenutek pozneje so vsi apostoli eden za drugim kot bojzaljivci in nehvaležneži zbežali in Jezus je ostal sam v sredi vojakov, častnikov, sinedristov in tempeljske straže.

O Jezus, kako je moralo krvaveti v tej uri tvoje čuteče srce, ko so zbežali prijatelji in te zapustili brez tolažbe in pomoči.

Gorjé, ko bi bili mi tam, morebiti bi bili tudi mi, nesrečneži, zbežali in te pustili v revščini in trpljenju, saj smo že itak večkrat zardeli pred teboj in pred zapovedmi sv. Cerkve ter zapustili tvojo službo, kadar se nam je zdela težavna. Vsaj častno izpoved ti moramo narediti in te pri tej priči prositi odpuščenja.

To je bil samo začetek zla in hudobije.

Gospoda so vlekli pred zbor velikih duhovnov in pismarjev, to je pred njegove odkrite sovražnike. Ti ničvredneži niso nikdar tajili očitnosti čudežev, ki jih je Jezus delal, toda nič ni moglo omečiti trdovratnosti njihovih sre. Besni in ljubosumni zaradi sadov njegovega nauka, njegove dobrote in moči, so mu prisegli sovraštvo brez prizanesljivosti, sovraštvo do smrti. Prav mnogokrat so ga poskušali vreči v ječo, ne da bi se jim posrečilo. — In sedaj, glej, tu je, v njihovih rokah! Prišla je ura, ko je satan dobil moč, da krvavo preganja Jezusa Kristusa.

Hiteli so, da obveste sinedrij. Vsi so se zbrali, ker jih je zbudilo in podžigalo sovraštvo, k tajnemu posvetovanju, da sodijo Galilejca sredi noči.

To ni bila sodba; bilo je neprestano tožarjenje, nered, zmešnjava, ploha krivic in zoprnega oddolževanja, niti eden se ni vzdignil, da bi ga branil.

V sredi med njimi pa je stal z vojaki obdan, Nedolžni, brez jeze, brez zlobe, žalosten, toda ne pobit, poln vzvišenosti, preprostosti in veličine, v verigah, med reko krivic, potrpežljiv ko jagnje, ki ga strižejo.

Toliko so govorili proti njemu tekom zadnjih let. Imenovali so ga zapeljiveca, pijanca, norea, zapeljiveca ljudstva, častilakomneža, govorili so celo, da je obseden od hudobnega duha. Vse laži so kupičili na njegovo nedolžno glavo, njega pa je hrepenenje, da nas odreši, popolnoma prevzelo, zato je veljno vse to prenašal. Vsak, ki dela dobro, sam trpi; pripravljen mora biti na hudobne obdolžitve in na ogenj obrekovanja.

Zadnja noč Gospodovega življenja pa jebila naravnost neznozna! Pustili niso nobenega odpočitka njegovi bolestiti, nobenega prijatelja za tolažnika, nobenega trenutka dušnega miru, da bi se mogel zbrati: samo neprestan ogenj predrznih vprašanj in krivic.

O Jezus, ti si bil kot ovca, ki jo mučijo, preden jo peljejo v mesnico.

Peljali so te pred Pilata, roke v verigah, kakor

hudodelea in zarotnika; bojazljivi oblastnik, ki se je tresel za svojo čast in se bal, da bi ga razkrinkali pred cesarjem, ni upal priznati tvoje nedolžnosti, dasi je bil prepričan o njej.

Vlekli so te tedaj na Herodov dvor, k zaničevanja vrednemu razkošnežu, in ves njegov dvor se ti je rogal; oblekli so te v belo obleko, kot ponavadi norce. Še nisi izpil kupe bolesti in sramote! Sodí te surovost vojakov; pljuvali so vate nesrečneži in celo noč se, o Bog, o Odrašenik, o Učenik, naš prihodnji Sodnik, grozno norčevali iz tvoje vzvišene osebe.

Nastal je dan, ko naj bi večina glasov odločila tvojo usodo.

Neštevilna množica ljudstva, istega ljudstva, ki je na cvetno nedeljo, ko si jezdil v Jeruzalem, nastiljalo s palmovimi vejami in rožami pot pod tvojimi nogami in pelo "Slava Bogu!", se danes gnete tu. Vidi se sedaj dobro, kakšno je: nestalno, zapeljano, včeraj navdušeno, danes besno kot nemirno, razburkano morje, prosto vezi!

Pilat vpraša, kaj naj naredi s teboj, in ljudstvo, po voditeljih zapeljano, vpije: "Na križ z njim! Proč z njim! Križaj ga!"

"Ali hočete rajši njega ali razbojnika Barabo?"

Rajši imamo Barabo! Križaj Jezusa! Križaj ga!"

Vsi vpijejo, kažejo pesti, vihte palice, potrjujejo iz glavami, izuščajo besede brez zveze, razločijo se lahko samo zasramovalne besede in klici za smrt.

**

Da bi zadostil za naše grehe, zlasti za naš napuh, je prenašal Kristus vse zasmehovanje.

Kako težko mi prenesemo, da bi kdo slabo govoril o nas! Če nas kdo, ki smo mu izkazovali dobrote, izda, mu ne znamo nič odpustiti, srečni smo, če mu moremo dati čutiti svojo jezo, ne potrudimo se več, da bi ga branili v bridkosti in pred razžaljivimi očitanji; pripravljani smo celo, da mu povzročimo najhujše muke.

Kako malo usmiljenja in potrpežljivosti imajo celo najboljši! Kako daleč smo od občudovanja vrednega usmiljenja Jezusovega! Naj nam Jezus odpusti, naj gane naša srca, naj nas naredi dobre, kot je sam dober, da moremo postati njegovi pravi učenci!

Drugi del trpljenja. oGspoda ne ponižujejo in zasramujejo samo, krvavo bo preskušano tudi njegovo telo in obsojen bo na najhujše muke.

Zakaj to? Ker njegov Oče to želi. Mi smo grešili. brez prenehanja smo žalili Boga, vsak trenotek prelamljali njegove in njegove Cerkve zapovedi; kupičili smo hudobije na hudobije. Zato mora Gospod popolno ma poplačati naš dolg s tem, da je kaznovan za vse naše

grehe, če nas hoče odrešiti in izbrisati našo krivdo.

Zdi se mi, da vidim božjega Odrašenika v trenutku, ko ga obsodi Pilat k bičanju.

Ah, brez dvoma on strašno trpi pod udarci usnjatih, s svinčenimi zrní obožženih jermenov. Na njegovem golem hrbtu se poznajo dolge modrikaste lise.

Kri mu curlja po telesu.

Kosci raztolčenega mesa se mu odrtgavajo in vise od njega — — —

Zvija se pod udarci ko ubog črv.

Ko se pa rablji utrudijo, pokaže Pilat z visokega pomola mučenika ljudstvu in zakliče: "Glej, človek!" Ljudstvo, ki je izgubilo vsak čut usmiljenja, obklada Kristusa s preklinjevanjem.

Ali ni On kozlič, ki so mu v starem zakonu naložili grehe in ga zapodili v puščavo?

Pilat jepa vseeno skušal rešiti Jezusa. Dal ga je tako preteptati samo zato, da bi vzbudil sočutje v ljudstvu.

Razžalostil se je. Besede obtoženčeve: "Kralj sem, toda moje kraljestvo ni od tega sveta!" so ga ganile. Opomin njegove žene ga je še bolj vznemiril. Sanje, ki mu jih je razodela, niso bile pripravne, da bi pomirile njegovo vest.

Na dnu srca je spoštoval tega človeka, toda čutil se je odvisnega od ljudstva.

Straši se, da ga bodo razkrinkali, če reši Gospoda.

O strahopetnosti, strahu pred ljudmi!

On misli, da more izbrisati krivdo, da je obsodil pravičnega, če si umije roke.

Pilat, nepotreben trud, ta kri bo večno ostala na tvojih rokah!

Kolika nespamet, iz strahu pred ljudmi izdati Jezusa Kristusa, sramovati se Cerkve, ker je podobna zapuščeni vdovi, zaničevani in od vseh zasramovani, zanemarjati dolžnosti, ker jih velik del zanemarja; zapustiti Kristusa, zato ker ga je zapustil ves svet! Kolika nizkotnost!

Sreča, da ga niso zapustili popolnoma vsi. Njegova mati in par svetih ženâ ga spremlja. Svoja srca so mu posvetile, samo one poljubljaajo noge Križanega. Magdalena, Suzana, mati Cebedejevih sinov, kakšna zgodovinska imena! Ah, da, ve ste trpele, zato ste dosegle slavo.

Medtem je Pilat res izročil nedolžno žrtev Judom, da ga križajo. Stesali so dolg, težak križ, ki bi ga moral Jezus sam vleči na kraj smrtne kazni.

Križ je silno težak, Kristus pa tako utrujen po mukah, da se komaj more pokonec držati. Srečajo Simona iz Cirene, ki mora priti na pomoč.

Tudi jaz bi bil rad ta človek, o Jezus!

Na križevi poti na Kalvarijo ne teži Gospoda samo težko breme, šemnega bolj ga teže naši grehi. Vse nizkosti in vsa sramotjenja je vzel na sebe.

Poglejmo, ali je še kaka krivica, ki si je ne bi bil Jezus naložil. Pripeljimo jo in jo mu naložimo; na njegovi zadnji poti ne sme izostati nobena. Ah, vse so, tovor je celoten. Kristjani, približajmo se, ko vlečejo naše strasti, naša neprestana nepokorščina in naša nehvaležnost Jezusa Kristusa v smrt, da vsak spozna v tovoru, ki je ves naložen na njegove nedolžne rame, svoj del!

Večkrat se zgrudi med potjo pod križem, končno pa le pride na vrh Kalvarije. Glej, sedaj stoji pokoncu pred križem, kjer ga čaka smrt. Pogleda nanj in se zdrzne; njegovo telo se upirā, vse telo se mu tresē. Toda njegova ljubezen do nas ga privede do tega, da ponovi pogumno: "Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!" Brez mrmranja se približa lesu. Prsa se mu vzdigujejo, kolena klecajo, toda on mora, on hoče umreti; ponižno poklekne na zemljo, dvigne za trenotek oči in roke proti nebu in leže na smrtno posteljo. Potem, pravi sv. Brigita, sam ponudi desno roko, odpre dlan in čaka, da začne kruto železo krvavo delo.

Sveta roka je z vrvjo pritrjena na les. Rabelj nastavi žebelj na dlan, kolikor mogoče blizu zapestja, da se ne bi kite vsled teže telesa pretrgale.

Rabelj udari prvič. Jezus krikne, njegov krik prodre v globine srca presvete Device. Kri brizgne, pogled nanjo vzbudi v rablju divjost, da podvoji svoje moči. Pod udarci kladiva prebode ostrina meso, kost in les.

Usmiljena, ustvarjajoča roka Jezusova, kdo te je pahnil v ta položaj? Roka, vredna molitve, poljubljam te z ljubeznijo.

Toda glej! krvoločneži navežejo tudi na levo zapestje vrv, nategujejo celo roko in tako prisilijo ubogo dlan, da pride v določeno smer. Kladivo zopet udari,

kri brizgne in curlja po lesu, sliši se lahen stok; zatem tihota.

Istotako pritrdijo krvniki Odrašenikove noge na okrvavljeni križ.

Žrtev je na oltarju. Postavijo jo kvišku, da jo vidi vse ljudstvo, da se more zabavati in jo zasramovati. V vsej množici, ki nad njo kraljuje z višine križa, vidi Jezus same sovražne postave in krvoločne poglede. Judovski učenjaki se norčujejo iz njega, vojaki ga zasramujejo. Celo razbojnik, ki je križan na njegovi levici, ga zasmehuje.

Jezus, viseč na okrvavljenih rokah, s pekočim grlom, s potnim čelom, diha le še s težavo, prsi se mu krčevito stiskajo, kosti ga režejo v kožo, dihanje se mu izpreminja v hropenje, pa vendar še dobi moči, da nam dá Marijo za mater in da nam odpusti. "Oče, odpusti jim; saj ne vedo, kaj delajo!"

Po dolgem trpljenju, ko je bila mera muk polna, ko je zadostil za naše grehe, zbere zadnje moči in zavpije z velikim glasom:

"Končano je!" Po tej besedi nagne glavo in umrje.

Evangelij pripoveduje, da se je začudena množica vsled čudežev, ki so spremljali smrt Boga-človeka, kesala greha in da se je velika večina, gredoč nazaj v Jeruzalem, trkala na prsi. Poveljnik vojakov sam, prestrašen do dna duše, ni skrival svojega ginjenja in je rekel: "Resnično, ta človek je bil Sin božji!"

Spominjajmo se velikega petka in Kalvarije ter nikoli ne pozabimo, da je naše odrešenje kupljeno s smrtjo Boga-človeka.

Če se bomo trudili, da z vednim krščanskim življenjem in ponižnostjo zadostimo za storjene grehe, bomo zaslužili slišati na naši smrtni postelji Odrašenikove besede, ki jih je govoril desnemu razbojniku, ki se je spreobrnil, dasi šele na križu:

"Še danes boš z menoj v raj!"

RADIO NA KRATKE VALOVE iz Jugoslavije, oddaja po novem letu stalno. Oddaje za Južno Ameriko se vrše z začetkom ob 7 uri 5 minut zvečer po tukajšnji uri in sicer na valu: YUA 49.18 in YUC 31.56 m.

POZOR

IZSELJENSKE HRANILNE VLOGE vložene v denarnih zavodih v Jugoslaviji, ki so prišli v konkurz v letih 1925 do 1931 niso izgubljene. Če bi kdo od rojakov imel kakšne denar v taki hranilnici, ki je tedaj propadla, more tisti denar rešiti. Plačal se bo iz državnih sredstev. Treba je le predložiti potrebne dokaze za navedene vloge in to najkasneje do 31. dec. 1940. Kdor bi v tem potreboval kako pojasnilo, se lahko obrne tudi na naslov našega uredništva.

Vsem rojakom pa je dan s tem določilom naše Jugoslavije dokaz, da le brez skrbi pošiljajte denar v hranilnice v domovino, ker država garantira, da se ne bo zgubilo nič.

✦ **Msrgr. Ivan Slavec**, kanonik tržaške škofije je izdihnil 31. jan. v starosti 80 let. Deloval je kot kaplan najprej pri sv. Justu, kjer je imel slovenske pridige, ki so jih pozneje ukupili in prenesli k staremu sv. Antonu. Bil je župnik v Repentabru in na Opčinah; od 1912 pa je bil kanonik in več let tudi generalni vikar za slovenske in hrvaške zadeve. Svoječasno je slovel kot govornik. Ko ga je zadel kap, ki se je večkrat ponavljala, je moral popustiti v svoji delavnosti. Pokoj-

ni je bil zvest sodelavec s pokojnim Pavlico in dr. Mahničem.

✦ **Jožef Motta** najodličnejši sodobni švicarski državnik, večkratni predsednik in zunanji minister Švice, ki je vodil usodo domovine v najtežjih časih, je umrl. Ta odlični politik je bil pa tudi velik katoličan in prav v tej njegovi dosledni usmerjenosti je iskati razloga tako pomembnemu delu, ki ga je opravil. Bil je sin italijanske Švice, politično je bil konservativne stranke. Vsa dežela žaluje za njim. Star je bil 70 let.

Koroški Slovenci se gibljejo. "Koroški Slovenci", glasilo koroških Slovencev, objavlja obširno poročilo o sijajno uspelem občnem zboru Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. Lis piše o tej kulturni prireditvi koroških Slovencev med drugim naslednje:

Odgovor na vabila, ki jih je Prosvetna zveza razposiljala, je bil nepričakovan. Zastopani so bili tako rekoč vsi kraji, koder prebivajo Slovenci. Prišlo je predvsem mnogo mladine, deklet in fantov, nad 200 po številu. Starejši slovenski kulturni delavci so bili veselo presenečeni nad toliko kulturno zavednostjo mlajšega slovenskega rodu.

Občni zbor so začeli s pesmijo "Slovenec sem", nakar je bil poslan na naslov notranjega ministra dr. Fricke naslednji brzojavni pozdrav: "Slovenska narodna družina na Koroškem pošilja ob priliki letnega občnega zbora Slovenske prosvetne zveze g. notranjemu ministru pozdrave, ki jim pridružuje prošnjo, naj bi g.

Ko smo že zaključili to številko smo zvedeli žalostno novico.

Čast. JOŽE KASTELIC

ustanovitelj Duhovnega življenja in večletni urednik, se je ponesrečil na Akonkagui.

Podrobnih podatkov ne vemo še in se ve z gotovostjo to, da je bil še živ 7. marca, in je bil v višini 6950 m, prav pod vrhom najvišje gore na kontinentu.

8. in 9. marca so bile silne nevihte. Ker ni bilo Kastelica od nikoder je ekspedicija Lincheva, s katero je hodil g. Kastelic, bila v skrbeh zanj. S silnim naporom so 14. marca prišli nekateri na mesto, kjer so zadnjič videli Kastelica, ki ga pa nikjer niso mogli najti, pač pa njegov šotor in njegove stvari razmetane.

Gnala ga je želja, da bi zasadil križ na Akonkaguo in morda je njen vrh tudi dosegel.

Smatra se, da je postal žrtev planskega viharja.

Na Velikonoč na Paternalu in na Avellanedi bomo pomolili za pokoj njegove duše ali pa za njegovo rešitev, ako je mogoča.

Danes vemo le to, da njegovega mrtvega telesa ni še nihče videl.

notranji minister slovenski narodni skupini zajamčil svobodo kulturnega delovanja."

PO ARGENTINI SEM TER TJA

BRATCI VESELI VSI...

Seveda sem imel s seboj tudi fotografski aparat.

Toda... Kadar ima kranjec fajfo, tobaka ni. Kadar je tobak, pa fajfo doma pozabi...

Tako lepo sem sivse pripravil, da si bom lahko tudi kaj naslikanih spominov ohranil. Brezhibno je delala mašinita. Že 7 let me spremlja po vseh potih. Samo enkrat me je prevarila, pa še tisto sem bil jaz kriv, ker sem ji pomotoma dal nazaj film, ki ga je že enkrat poslikala. Tedaj se mi je uprla in celo potrla. Bilo je to, v Triglavskih bregovih... še danes mi je žal tistega filma, ki sem ga tako vničil. Bili so spomini iz Kepe in iz Koroške.

Toda treba je poskrbeti tudi za zvečer. Magnezijo sem imel s seboj, veliki aparat, film zanj, zažigalnik tudi... pa, če fajfe ni..., kaseto sem doma pozabil, tisto škatljico, v katero se dene film.

I, no ja. Da le denarja nisem pozabil, pa bom že kako tudi domov prišel.

Menda sem malo dolg obraz napravil, ko sem ugotovil to dejstvo. Kajti malo začudeno so me pogledali in vprašali kaj mi je.

Lačen sem, pa sem se pokrižal in smo molili. Ko se bom najedel bo vse minilo.

Pa ni vse minulo. Šele začelo se je. Saj prav tedaj so že začeli prihajati rojaki, da še tisti večer katero rečemo.

Pa smo jih tudi rekli. Kar kmalu se je družba razživela. Ni bila ravno velika, toda dovolj, da je bila zastopana kar vsa Slovenija in še Istra zraven.

Najprej smo se dotaknili najvažnejše zadeve, to je društva, ki ga nameravajo ustanoviti.

Društva, katerih namen je samo zabava, je v takih okoliščinah težko vzdržati. Saj se vsakemu nudi preobilje zabav v tem mestu, mladi rod pa je celo bolj domač s španskim jezikom kot našim, zato oni slovenskega razvedrila ne bodo s posebno željo iskali. Društvo mora biti torej tako, da bo imelo tudi socialno podlago. Kakor so naši rojaki v Severni Ameriki tekom desetletij ustvarili lepe ustanove, ko so se vsi združili, tako je nekaj sličnega mogoče tudi v Južni Ameriki. Društvo naj bo podporno za slučaj nesreče in smrti; naj bo v dobrih rokah, da bodo voditelji iskali skupno korist ne svojo lastno, pa bo gotovo dalo uspeh; tak je bil rezultat našega razmotrivanja.

Torej kar na delo!

Toda tudi kako veselo urico naj društvo preskrbi svojim članom. Pa smo se zato še oni večer razgibali in postali prav dobre volje.

Kar tekmovali smo, kdo zna lepše zapeti. In kaj mislite, kdo je zmagal? Vadnjalova Verica je bila. Mlad deklič, ki najbrže ni znala šenāč zapeti, ko je dala slovo svoji domovini in domu v Studenem pri Postojni... če ni že tukaj rojena. Le kje jih je pobirala, to bi človek ugibal. Toda lahko je bilo tudi to ugotoviti. Mama je bila njena učiteljica. Ona jih pa zna kot pesmarica.

Prijatelj jaz vprašam te:

Prijatelj kaj vprašaš me?

Koliko je ena?

Saj ste jo že morda kdaj slišali. Takole slove dalje:

Ena, ena je Bog sam,

ki vlada in regira sam

v nebesih in zemlji.

Pesem pa teče naprej in vprašuje: koliko je dva in tri in štiri in vse do dvanajst:

Dvanajst je apostolov, enajst je patriarhov, deset je zapovedi, devet je korov angelov, csem je božjih blagrov, sedem zakramentov, šest je vrčev te vode, k'je delov Jezus vince iz nje v Kani galilejski...

Tako smo pikaponkali na Mojzesovi ohceti v Kani galilejski...

Vsak je moral na svoj način doprinesti k skupni dobri volji, pa se je spomnil Pezdirec, da mora tudi moj klobuk kaj pripomoči in tudi on je opravil zame koristno delo.

Res je da je v duhovski suknji veliko žepov, toda če so prazni, je zguba. Zato je pa klobuk prišel žepu na pomoč, da bom lažje šel dalje in da še kdaj v Bahijo pridem.

Pa je vsake zgodbe konec in je bilo tudi našega sestanka.

Mal spomin mi je pa le dal fotografski aparat. Pač škoda, da nisem mogel uporabiti velikega...

Začudeno sem gledal naslednje jutro, kje je okno... Počasi sem se le zavedel, da sem v Bahiji Blanki pri Novakovih in da je ura sedem.

Tik tak, sem bil gotov in tik tak je bil tudi Ferletičev Pepe na mestu, da nas odpelje k maši, da bomo imeli tudi malo misijona v cerkvi. Vse smo imeli naše. Gospoda, ministranta, vernike... samo cerkve ni naše, in vendar je vsaka naša, saj je prav taka, kakor katehikoli cerkev na naši zemlji tam pod Triglvom. Saj nikjer človek ne najde toliko domačega, kakor ravno v cerkvi, čeprav je 15000 km daleč od cerkve v kateri je bil krščen. V tujini človek vse bolj razume, da vrše kaj nelepo delo tisti, kateri razdirajo krščansko vesoljnost, ki hočejo narodni individualizem zanesti celo v cerkev.

Kamorkoli pride katoliški kristjan, pa naj bo v Evropi ali Aziji ali Ameriki, naj bo na koncu sveta... povsod najde tudi katoliško svetišče in najde sveto mašo prav tako, kakor jo je videl doma. Pristopi duhovnik oblečen prav tako, strenik s knjigo, moli pristopne molitve, reče "Dominus vobiscum", prenese knjigo, daruje hostijo in vino, sledi povzdigovanje z zvončkljanjem. obhajilo... Zares, če smo ljudje razsekani na stotine različnih narodov naj bo tako, kakor na pisanem travniku, kjer je vsakega cvetja; toda kakor je travnik eden, tako naj bo tudi skupna vez vere, ki naj veže dobre ljudi; tako spozna človek, ki gre po svetu in se zave, kako zelo tuj je človek tam, kjer ne sije domače sonce in kako dragocena mu je vsaka stvarica, ki je slična spominom od doma.

Ferletičeva mama nas je že čakala z zajtrkom.

Skoro sredi mesta so si Ferletičevi kupili hišo, ki zahteva sicer precej prenove in preuredbe, toda predstavlja lepo vrednost. Pogled na vrt priča, da nekdo z ljubeznijo goji cvetje, to je mama sama, ker hčere so vse zelo zaposlene. Na sredi dvorišča je pa kup malte

tudi pričal, da ima gospodar skrb za svoj dom in mi je pokazal, kaj vse še ima v načrtu, da bo hiša docela zadostila vsem potrebam družine.

Seveda! Jaz lepo mirno sedim pri mizi, čas pa teče. In še vedno ne vem, kako bom mogel v Bariloche iz Zapale.

Ne vem, je zmajal z glavo Ferletič. Vem le to, da se s kamijonom vozijo najmanj dva dni.

Dva dni? Tistih 500 km?

Kaj se vam zdi to preveč?

Za tukaj že. Saj menda niso kot kraški furmani, ki morajo konja krmiti predno ganejo dalje. Hm, drugo mi ne stane, kot da pozvem.

Aló! Kar na postajo, da poiščem ono pisarno!

Le kar brž! Kje pa je?

In selahko ustaviš in petkrat na peti zasučeš. Saj je ni! Zato sem vprašal na postaji sami.

Da je zveza, toda kako in kdaj, tega niso vedeli.

Lepa reč. Pri nas doma je v vsaki oštariji vozni red vseh vlakov in železnic, če ne pa jajčarico vprašaš... V Bahiji Blanki pa ni človeka, ki bi vedel kaj svetovati. Niti autobusne pisarne ne vedo nič...

Zato ne bom postal škrbast... kaj bi se gnjavil. "Kad pukne, pukne".

Zvečer ob 7 uri gre moj vlak. Do Ville Regine me bo že prinesel. Sedaj pa bom še malo pogledal okrog naših. Obiskal sem na domu še oba brata Batagelj, doma iz Vrtovina, ki sta si tudi oba ustvarila prijazne domove v bližini Ferletičevih.

Po kosilu sem se namenil še v Ing. White, toda sem le od daleč gledal velika žitna skladišča iz katerih vozijo kruh čez širno morje. Tamkaj dela pri gradbi teh "elevadorjev" tudi Pezdirec in brez dvoma še kak naš človek. Marsikateri Dalmatince je zaposljen tam pri naganju ladij. Ono leto sem tamkaj našel tudi metličana Držaja, ki je tožil "da je njegovo delo slabo, ker mu padajo svedri v morje..." Zato je menda že odšel iskati drugačnega dela, kjer mu morje ne požira njegovih prihrankov, katerih žena doma zastoj čaka... Lahko mogoče pa tudi... da se je nalašč izmaknil, da se je spet sled za njim izgubil, kakor on in še kdo... kakor tudi Jože Plantan, o katerem se je bralo v ljubljanskem Jutru, ki jenapisalo nekaj prav hudih na račun... čigav pač?

ZGODBA O IZSELJENCU PLANTANU.

Kdo pa je ta Plantan? Jože Plantan iz Vinje vasi?

Tamkaj ob pogledu na Ing. White sem se domislil Plantanove zgodbe, o kateri ljubljansko Jutro takole pripoveduje v svoji številki v kateri hoče spregovoriti tudi o izseljenstvu:

V teh dneh so povsod mnogo govorili o naših izseljencih: na vseh šolah so bila predavanja, časopisi so nekaj pisali in v izobraženih krogih so spregovorili o tem, dve, tri besede več kot po navadi. Kljub temu, pa je ostala skrb za zaščito naših izseljencev na isti točki, kakor je bila doslej.

Ljudje so šli in šeodhajajo za kruhom, da bi zakrpali raztrgana gospodarska poslopja in stanovanjske hiše, da bi se rešili dolgov in da bi si malo izboljšali svoje življenje. Pa delajo po svetu — naši ljudje — in se vračajo, mnogi razočarani, nekateri s težko prisluženi skromnimi dinarji, dočim ostanejo mnogi v tujini, živi ali mrtvi — za vedno.

Tudi Plantanov Jožef iz Vine vasi je šel pred enajstim leti na dolgo pot. Z velikim upanjem v srečo je poromal čez veliko vodo v Argentinijo, kjer je upal prištediti — za svojo domačijo. Doma je pustil ženo s štirimi fanti — najstarejši je imel šest let, najmlajši pa

pol leta —, s polovičnim gruntom in z razpadajočim kozolecem. Nič ga ni moglo zadržati; ne jok žene in otrok, ne domačija. Šel je, da bi prigaral denar in ga dal v grunt, v hišo, za svoje.

Dve leti jepisal in pošiljal. Vrnil je trideset tisoč din, ki si jih jeizposodil za dolgo pot. Ali denar je šel za kozolec, ki je propadal, pa ga je trebalo očuvati. Saj je bilo toliko upanja, da bo denar še prišel in še! Čemu bi pa sicer šel Jožef na takšno dolgo pot, med tuje ljudi!

Toda — pisma so prenehala, denarni vir je usahnil. Od nikoder nič glasu, dolga, dolga leta, polna premagovanja, polna trpljenja za deco. Plantanova je dajala kapljo za kapljo svoje krvi, ki jo je grunt pil, pil...

P je prišel pred letom dni glas: mož je ubit. So sedje so prinesli izrezek iz ameriškega slovenskega časopisa, v katerem je bilo poročilo o tragični smrti Jožefa Plantana.

"Kaj, da je mrtev?" Žena ni verjela. Pa so se vrnili njegovi tovariši, domačini in resnico pokazali kot je bila. Zgodba jekratka, kakor so sploh kratke zgodbe o navadnih ljudeh.

Plantanov Jožef je bil v soboto popoldne brez dela in je šel v bližnje mesto Cordoba. Tam je ostal do nedelje zvečer, ko se je odpeljal z avtobusom proti domu. Delal je namreč v bližnjem kamnolomu. Malo pred domom je izstopil v neki vasi, kjer so se po navadi ustavljali tudi njegovi prijatelji. Tam se je zakasnil do 11. ure ponoči, nakar jo je mahnil proti svojemu bivališču. Na pol pota pa se mu je zgodila nesreča, ki je niso mogli razumeti niti njegovi prijatelji, niti policija. Plantana Jožefa so našli popolnoma razmesarjenega: možgani so bili raztreseni, ena polovica lobanje je manjkala, hrbtenica je bila večkrat prelomljena in zlomljena je bila tudi roka. Krivca tega strahotnega razdejanja niso mogli izslediti. Prijatelji so se potrudili, policija tudi, pa nič. Delovodja kamnoloma v Río Ceballos, neki Tirolec, je obljubil delavcem, da bo vse lepo uredil, da bo obvestil ženo in ji poslal tudi denar, če ga jekaj ostalo. Pa o vsem — nič!

Plantanova je čakala na kakšno uradno sporočilo, pisala preko občine celo dvakrat, ali vse je bilo brez uspeha. Pri notarju bi morala založiti takoj 110 dinarjev, pa jih ni imela. Hodila je k advokatu, od tam na sodišče in povsod — nič. Ostala ji je samo prazna zavest, da moža ne bo več, ker je ubit, da lahko za vselej pokoplje vsako upanje na boljše življenje.

Da, takšna je usoda Plantanove iz Vine vasi tam nekje na Dolenjskem. Ona nima v svojem sorodstvu "svetlih zvezd", da bi si preko njihovih zvez izposlovala vsaj uradno potrdilo o moževi smrti, njen krog ni takšen, da bi ji mogel oskrbeti vsaj skromno odškodnino. Ne, Plantanova je ena izmed tisti tisočeri, od vseh pozabljenih slovenskih žen-mater, ki imajo v potu svojega obraza in s trdimi žulji dajati našemu narodu otroke, novo, mlado silo! Kljub tisočerm uradom, poleg izseljenskih pisarn in konzulatov, morajo te žene požreti tudi to grenkobo, da jim je onemogočeno izvedeti, kako je prav za prav z njihovimi možmi, s katerimi so jih zvezali za vse življenje cerkveni in civilni zakoni, da jih niti velika luža ne more ločiti. Da, Cankarjeva domovina, takšna si kot si bila nekoč! Pošiljaš v svet lastne ljudi, da ti dajejo svoj znoj in pomagajo graditi napredek, ti se pa niti ne zmeniš za njihovo usodo!

Plantan, nisi edini, mnogo jih je! Zato pa Plantani in Plantanovke kriknite v svet, da je zlagano vsakršno premlevanje izseljeništa, če ni poleg — sreča!

**

Takole beremo. Nas vse, ki imamo posla z našim izseljenstvom zadene ta zgodba, toda očitek pa mislim da lahko odklonim, pa tudi še marsikdo, na kogar meri, bo lahko dokazal, da očitek ni upravičen.

Ta Plantan Jože! Dobro se spominjam pisma njegovega očeta, ki mi je prišlo pred tremi leti v roke.

Iskal sem, iskal tam kjer se na nesrečo največkrat naši zgubljeni sinovi najdejo... kamor jih spravi nezmerina pijača: v norišnicah... Nič sledu. Pozvedovali smo po časopisju. Od nikoder nobenega glasu. In ko sem bil v Cordobi, morda sem z njim celo govoril, toda... Kaj pa naj storimo še več? Saj iščemo, saj povprašujemo. Toda če je pa navadno tako, da se zgubi tisti, kateri se zgubiti hoče, tisti kateri hoče za seboj zabrisati sled... kako ga pa naj držimo za hlačnice v tej deželi.

Saj sem prav istega Plantana šel iskati tudi na glavno policijo. Mislim da se ne motim o tem. Vse sezname so pregledali. Povedali so mi, da so mu tega in tega dne dali brezposelno izkaznico, s katero je lahko šel z vlakom brezplačno iskati dela, potem je pa brez sledu izginil.

Kaj naj odgovarjamo Plantaneam in Oglaream... In če ga izvoham takega, ki mu je ljubše potepuštvu in ki želi biti skrit, saj se takoj zopet zgubi brez sledu, kot je to napravil Držaj... ki ni maral kaditi navadnih cigaret, temveč so morale biti diplomatske...

Spomnil sem se Plantana. Ne vem kaj je bilo vzrok, da se je domu tako odtujil...

Vem pa to, da ne bomo nikoli uredili izseljenstva tako, da se v tako ogromni deželi kot je Argentina, ne bi mogel skriti tisti, kateri ne želi, da kdo ve zanj...

**

To pot se mi je čas preveč stisnil, da bi mogel tudi v pristanišče, in da bi si ogledal kje in kaj delajo naši znani. Ustavil sem se le za nekaj minut. V Santa Roza, kjer živi poročena naša rojakinja, katere mož je Italjan. Rozalija Cavalaro je ona; doma pa bo menda iz Prvačine ali iz Renč.

V prijaznem zelenju napol pota do White se skriva njihova hišica. Mož dela v pristanišču. Žena pa doma piške pase, vrtilček oskrbuje in otroke vzgaja.

Še njena tašča jebila vesela mojega obiska. Toda imel sem kaj posla, predno sem razumel kako njeno besedo. Je namreč iz Južne Italije, in seveda ne bo nikoli znala tako po špansko, da bi bilo komu podobno. Če živi še sto let v tej deželi... Zato si pa sirota kaj malo beli las. Saj njene piške jo vseeno razumejo, nevesta pa tudi, sin pa še bolj. Prav v miru žive in se malo menijo za kamijone ki drve iz pristanišča v mesto Bahijo in za tistih "sto let šole v španskem jeziku".

Midva, Ferletič, ki me je spremljal in jaz, sva bila prav dobre volje, toda vreme se je pa kisalo in tako skisalo, da je bilo kar grdo. Zato sva morala na vsak način opustiti nadaljno pot in sva se domov vrnila napol mokra.

Pust, kisel dan se je zavalil nad pokrajino, tako pust, da so še muhe silile pod streho. Nikar ne mislite, da v Bahiji Blanki ni muh. In je prav velik opravek, boriti se s to nadlogo...

Pa to delo so opravili drugi. Jaz sem pa prav za potrebo spil čašo čaja in smo napisali nekaj pozdravov rojakom v druge kraje. Škoda, da Ivana ni doma, tako smo ugotovili. Prav škoda, je menila mama Ferletičeva! Saj ga v kratkem pričakujemo, ko bo prišel nekaj na počitnice.

Ivan je namreč pri Salezijancih v Bernalu in bo v par letih pel novo mašo.

Poslali smo mu le nekaj pozdravov. Spomnili so se

tudi ostalih rojakov, ki so doma tam od kraške Kostanjevice, zlasti Marušičevih, ki žive v San Rafaelu, ki sem jih lani obiskal, Čehovinovih, Gergoletov in še drugih znanih.

Jaz sem od kraja tudi zidal v Buenos Airesu, tako je pravil gospodar. Bilo nas je več skupaj. Bil je tudi neki Furlan, ki živi sedaj v Villi Calzadi in mnogo drugih, potem ko je pa prišla družina, smo šli iskat bolj sgruno življenje in smo živeli na neki estanciji v Pampi. Sedaj je pa tukaj naš dom. Starejša dva sinova delata v tovarni, namreč Pepe in Rado, dve hčeri tudi delata, najmlajša je doma in tale najmlajši sin Stanko, ki mu gre pa samo žoga po glavi...

Sedaj je še mlad, Bo že prišel še k pameti.

Saj bo moral. Naj še malo študira, da se kaj pametnega izučí.

Tako je hitel čas in kar večerja je bila na mizi, da ne bom šel lačen od hiše.

Pa mislite, da je bilo to dovolj.

Mama je mama! Kako ne bi bil človek vesel v daljni tujini te materine skrbi!

Ko sem doma šel z doma, so mati še nazadnje prinesli iz kuhinje nekaj v papir zavitega: "Na, da boš imel tudi za na pot; bo dolga"... pa je bilo zmeraj kaj dobrega notri.

Tudi Ferletičeva mama je imela enako skrb.

Tole boste imeli pa za na pot!

Bila je pečena kokoš, kruha, steklenica vina in še torta zraven. Te slovenske Minke so pa res pridne. In še kako lepo so jo izdelale to torto... Pa kaj za okus, to je mala stvar. "Ni vse dar, temveč roka ki ga da", tako je zapisal pisatelj Finžgar. Tista ljubeznjivost, da za človeka tako lepo poskrbe, kot da sem prav doma, da bi lastna rodna mati in sestre ne mogle biti bolj ljubeznjive...

Zares! Lahko je vam iti po svetu, tako mi reče marsikdo, ki že vse najdete pripravljeno! In prav zares. Povsod pogrnjeno mizo in še za nadaljno pot kaj. Tako je lahko potovati!

Hvala Bogu!

TODOS LOS PATITOS...

Grdoba grda! Čudna beseda kaj! Malo primerna za pozdrav. Pa skoro da bi se na ta način poslovil od Ferletičevih, ko sem videl, kako grdo vreme se je napravilo med tem.

Pa, kar bo bo. Poslovil sem se od tistih, ki so ostali doma. Nekateri so me pa še na postajo spremili, kjer so bili tudi navzoči še nekateri drugi rojaki. Ko bi se vreme ne zmešalo tako grdo, bi jih bilo še mnogo več.

Ne pozabite pogledati pri fabriki, ko se boste mimo peljali, tako mi je oživila beseda Pepetova, ko se je sprožil vlak. Bom stal pred tovarno. Me boste že videli.

Vse dobro, Toda kje pa bo?

Na levi strani tira stoji tovarna, tako sem se spominjal.

Boš spaka. Kje pa je sedaj leva stran. Jaz sem se vsedel, vlak je potegnil... toda zakaj pa ritensko? Pa je trmasto kar nazaj rinil in kar nazaj in nazaj...

Kam pa gremo? sem začudeno gledal in preje kot sem se mogel prav orijentirati, že ni bilo nobene tovarne nikjer več.

Jaz sem namreč mislil, da vlak gre le nazaj, da si pripne še kaj voz, med tem je pa Pepe zastoj gledal, kje se bom pokazal...

V velikem loku se zmota vlak iz Bahije v smeri proti Ing. White, od tam dalje pa kar naravnost na zapad. Ne levo stran, doli proti morju je videti še posamezne skupine drevja, kako čredo govedi ali konj, tudi

kako človeško bivališče. Na levi strani pa se vleče prazna cesta, ki jo je dež žetoliko namočil, da se menda niso kaj prida upali nanjo.

Vse prav pride, sem si mislil. Malo grdo bi se vtegnil vjeti, če bi moral sedaj potovati z autom... Vlak je pa rinil vse dalje. Na desno, tja v daljo je bilo videti z grmičjem poraščene valovite brdine nad katerimi so žareli oblaki v zahajajočem soncu. Tja proti zapadu se je vse bolj odpiralo jasno nebo in čez nebni svod so se potegnile kar tri mavrice. Nudil se je očesu prizor, kakršnega že nisem videl leta dolgo. Jasno zarisani so se vlekli trije loki "božjega stolčka" čez vse zapadno nebo, pod njimi pa se je menjavalo belo strnišče požetega žita in zelena deteljšča, zdaj zdaj pa je šinila mimo siromašna koča, in kraj nje, pod streho iz križem vrženih eukaliptovih vej, so se dolgočasili konji; tam zadaj za kočo pa so čakale kopice slame, veliki stogi, če se bo oglasil kdo, ki bi hotel kaj plačati tudi to blago.

Počasi je vlak zadržal svoj tek. Ura je kazala že osem. Postaja Médanos. Malo naselje je to. Malo zanimivega se v takem kraju zgodi, zato je pa vlak nekaž važneg. Menda priteko vsi otroci, ki jih ima vas. Eni beračijo z dobro izmišljenimi lažmi, drugi prodajajo kako sadje, tretji se pa igrajo... kar si otrok pač more zmisлити v kraju, kjer nimajo vrtiljaka (calesita). Tudi žične ograje služijo za dober cirkus. Prav nasproti mojemu oknu se je pretezala po ograji skupina otrok, ki so nevtrudno peli pesmico, katera mi je nazadnje ostala v ušesih, pesmico o račicah, ki so se šle kopat:

"Todos los patitos se fueron a bañar,

El más chiquitito se quiso quedar,

la madre enojada lo quiso pegar,

el pobre patito se puso a llorar...

Kar pol ure smo stali tam. Menda smo čakali na

križanje z drugim vlakom, ker ima železnica en sam tir, oni otroci so nam pa neumorno skrbeli za zabavo in na vse načine dramtizirali, kako je mala račica hotela ostati doma in kako je jokala, ko jo je mama hotela nabiti... In ko se je vlak premaknil dalje, je še vedno kričala vesela družba svojo pesmico... po naše bi menda zapeli: majhna sem bila piške sem pasla... ali pa "mačka mijavka mr-mr-mjav, miška vredn sedem krav; miška teče tek-tek-tek, jaz jo gonim pek-pek-pek..."

Tako nekaj domačega, tako nekaj ljubkega je bil tisti prizorček, ki so ga igrali otroci, ki niti pojma nimajo o predstavah na odru, da je bil ves vlak poln gledalcev in poslušalcev.

To-dos los pa-ti-tos... Še vlak se jenaučil one otroške pesmice in jo je neutegoma ponavljal. Sonce je že zginilo za obzorjem na vzhodni strani so pa še goreli oblaki v večerni zarji, pa le malo jih je že bilo. Menda jih je mavrica vse popila.

Vse bolj redka so postajala pšenična strnišča in znamenja obdelane zemlje. Vse naokrog pa so stala nizka košata drevesa ali grmovje. Pogled na vozni red mi je kmalu povedal, kaj bi to bilo. "Algarobo", tako sem bral ime postaje in naprej: Montes de Oca. Tisto drevje je torej "rožičevec", seveda divji, ki da nekaj grintav strok, iz katerega meljejo siromaki moko in pečejo kruh. Seveda če nimajo kaj boljšega... In boljšega si skušajo dobiti na ta način, da tisto krevenčasto drevje sekajo in delajo drva in tako zaslužijo. Vsa dežela tamkaj je videti preraščena s tisto gmajno, na postajah pa vidiš povsod natovorjene vozove in skladovnice drv in lesa iz tistega drevja. Tisti svet, ki se danes imenuje še "montes", kar ni ne gozd ne gmajna, bo sčasoma postal še uporaben za poljedelstvo — seveda, če bo dežja ali pa vode za namakanje. (Dalje sledi.)

Izredno jubilejno leto za hrvatske kraje. Poslovni odbor škofovskih konferenc v Zagrebu je sklenil naprositi Sv. stolico, da ob priliki 1300 letnice, odkar je hrvatski narod povezan s Sv. stolico, proglasi za hrvatske kraje jubilejno leto in sicer od praznika sv. Petra in Pavla 1940 do istega praznika 1941. V tem jubilejnim letu bodo glavne slovesnosti v Rimu, kamor bodo Hrvatje poromali v velikem številu, nato v Splitu, mestu Zvonimirovem, kamor je naslednik sv. Petra pred 1300 leti poslal svojega odposlanca, ter končno v Zagrebu — glavnem mestu vsega hrvatskega naroda, kjer bo vsehrvatski evharistični kongres. Te slovesnosti bodo brez dvoma veličastne in koristne za hrvatski narod.

V Medani v Brdih na Goriškem je umrl 3 jan. Jožef Zorzut, po domače Sablič,

star 83 let, oče Zuljanove žene v Rosariju. Bil je na široko znan kot značajan mož. Naj v miru počiva!

V Trstu, pod škorkolo so baje odkrili nafto. Sodijo pa da ni verjetno, da bi bilo pridobivanje rentabilno.

V Povirju je 12 jan. velik požar upepelil 8 hiš. Nesreča je postala še večja radi silne burje.

Iz Šempasa zvemo, da je župnik Miha Kenda stopil v pokoj in bo živel v št. Maru pri Gorici.

Kraške jame se vedno bolj množe. Tržaški jamarji so v zadnjih letih odkrili 90 novih pomembnih špilj na Krasu in v Istri.

Goče pri Vipavi. V Padovi sta bila promovirana za zdravnike brata Stanko in Milovan Ferjančič, sinova dr. Hermana Ferjančič v Benetkah, ki je doma iz Goč.

Iz Kanala zvemo, da je bil istotam promoviran tudi Ludovik Nanut.

V Raši, največjem premogovnem rudniku v Italiji (pod Učko goru), se je zgodila velika nesreča, ki je zahtevala mnogo žrtev. Vnel se je plin.

Iz Ilirske Bistrice poročajo, da so že nekaj napravili za regulacijo Reke. Najpoprej jemoral zginiti jez mlinarja in zagarja Valenčiča (Zemljaka), ki je zadrževal odtok vode, kar je povzročalo zamočvirjenje gornjih delov doline. Dobil je 100.000 lir odškodnine. To se je zgodilo že pred časom, ko so govorili, da bodo vzeli vsem jezom vodne pravice. Lani so začeli z regulacijo reke pri Kosezah. Tedaj je zginil mlin Špilarjev. Sedaj je ta del regulacije končan in je odstranjena nevarnost poplave v Kosezah. Dela so stala 8 milijonov lir.

LISICA ZVITOREPKA

VOLK V VODNJAKU

"Ako nič drugega ne želiš, ti prav lahko pomagam," ga potolaži Zvitorepka; "toda pameten moraš biti, brate sivček, in lepo me moraš ubogati, kar ti porečem!"

Lakotnik je objubil, da hoče vse do pičice storiti, kar mu bo nasetovala.

Lisica ga nato pouči: "Zgoraj tu nad vodnjakom visi vedrica; ko sedeš vanjo, se popelješ naravnost v raj — a poprej ti je treba še moliti."

Lakotnik se je obrnil z obrazom proti zahodu in je pričel neusmiljeno tuliti in zavijati. Ko se mu je zdelo, da je dovolj

premolil, je zlagoma sedel v vedrico. Zvitorepka je natanko pretuhtala, kako je vodnjak uravnan: ako se je spustila čna vedrica v globočina, se je medtem dvignila druga na vrh vodnjaka. Ko je torej opazila, da je Lakotnik zlezal v gornjo vedrico, se je sama brž splazila v drugo, ki je bila na dnu.

Sredi vodnjaka sta se srečali obe vedrici. Volk ves začuden vpraša: "Kam pa, kam, lisičica sestričica; ali greš iz raja?"

Zvitorepka mu porogljivo odgovori: "Nikar ne bodi žalosten bratec moj dragi. Na svetu je že stara navada: eden se dviga, drugi pa pada! Želim ti največjega veselja

v raju — samo glej, da se ne preobješ!"

Ko je lisica dospela na vrh vodnjaka, je skočila iz vedrice in odkrila domov za peč.

Prevarani volk je medtem čofnil na dno vodnjaka in malo je manjkalo, da ni sramotno utonil. Na srečo je bila baš tedaj voda precej plitva; obsedel je zato v vedrici, iz katere se vso noč ni upal giniti. Imel je po tem takem časa dovolj, premišljevali o svoji žalostni usodi. Zdaj šele se mu je zasvitalo v glavi in spoznal je, da je samo lisica kriva njegove nesreče na ribniku, kjer je izgubil košati rep, in da ga je tudi zdaj lažniva preklicanka nalašč zvabila v past, iz katere si ne ve

NI G A T U K A J

Giovanni Papini, Storia di Cristo:

“N O N È Q U I”

Ko so se žene napotile na vrt na dan, ki je za nas nedelja, sonce še ni bilo vzšlo. A nad vzhodnimi griči je počasi vstajalo nekaj kakor belo upanje, lahko kakor daljen odsev zemlje odete z lilijami in srebrom, vzhajalo sredi utripanja ozvezdij, zmagujoč polagoma čez jasno noč. To je bila ena izmed tistih svetlih zarij, ki

spominjajo na nedolžne v spanju, in na lepoto obljub, ali kakor da je pravkar polet angelov razgibal čisti in blagodejni zrak. Pripravljali so se deviški dnevi, dnevi svetle bledice, vesele sramežljivosti, svežega drtenja, srčne nedolžnosti.

Prevzete od žaloti so šle žene skozi vetrovni jutranji somrak, kakor očarane od navdiha, ki si ga niso znale razložiti. Ali so se vračale žalovat pod skalo? Ali da bi še enkrat videle Nega, ki je znal osvojiti srca, ne da bi jih uničil? Ali da bi položile k templu žrtve močnejših dišav od Nikodemovih? Govorile so med seboj: “Kdo nam bo odvalil kamen od groba?”

pomagati. Zaklel se je, da se krvavo maščuje lisici, ako le še kdaj pride iz vodnjaka.

Zjutraj zarana je prišla gospodinja k vodnjaku zajemat vode. Ko je zagledala čudnega gosta, sedečega v globočini, je zagnala krik in vik, da je bilo khalu vse na nogah in se zgrinjalo krog vodnjaka. Kreпки moški so potegnili za vrv in privlekli na dan vedrico z volkom vred. Z lopatami, sekirami, cepci in gorjačami so tako dolgo mlatili po tujem Lakotniku, da se je kakor mrtev iztegnil po tleh.

MIROLJUBOVA BOLEZEN IN MRAVLJE.

Topli jug je pohitel črez bregove, sonce je pripekalo močnejše in močnejše, pomlad je oznanjala svoj veseli prihod. Vse je vnovič oživel in tujet kralj Miroljub se je probudil iz dolgega zimskega ždenja. Skolebal se je s toplega loža in odšel na sonce, da si ogreje odrevenele ude. Spremljala ga je njegova žena, skrbna Krunoslava, ki pa ni bila nič kaj dobre volje. Bolezen njenega soproga jo je bila znova užalostila; menila je, da bo vsaj mirni zimski počitek okrepčal in razvedril bolnega kralja, toda tudi to upanje jo je varalo. Miroljub se je zdramil še otožnejši in slabovoljniji, nego je legel jeseni; a vrhu tega je še tako shušal, da ga je bila sama kost in koža.

Nejevoljno mrmraje je kralj kobacal proti Matjaževi peči; tu mu je bil še najljubši prostorček v otožnih dneh dolge bolezni. Skrbna kraljica se je trudila na vse pretege, da bi razvedrila črmožljivega soproga, a njeno prizadevanje je bilo bob ob steno.

“Kod se neki Miško potika?” zagodrnja Miroljub in se zlekne na najugodnejši prostor ob Matjaževi peči.

“Bratran medved je danes zarana odšel v gozd obiskat sorodnika Lakotnika. Ta se že nekaj časa sém silno huduje na Zvitorepko, ki ji je obljubil krvavo osvetlo zaradi izgubljenega repa...” pojasni uslužno kraljica.

“Kajpak, to je že Miškotova navada!” zarenči Miroljub, da kraljici kar sapo zapre. “Ali nima drugega opravila, kakor da hodi požerunu Lakotniku pete lizat? Sicer pa dovolj o teh čenčah!” In kralj je utrujen zazehal, obrnivši svojo spodnjo plat proti toplemu soncu.

Izmed travnih bilk se je medtem usulo krđelo mravelj; hitele so v velikem ovinu, izogibajoč se počivajočemu kralju, na nasprotno stran planote. Miroljub se je zagledal v ta nenavadni izprevod. Oko mu je sledilo pehajočim se živalcam; opazoval jih je mirno, ne da bi seganil.

“Kaj je le mraveljcem, da se te ogibljejo tako daleč in si ne upajo mimo tebe?” povpraša radovedna kraljica.

“So pač najbrž tisteneubogljivke, ki sem jih svoje dni kaznoval zaradi njih nepokornosti!” odvrne kralj.

“Ali je mogoče, mili moj soprog”, se začudi Krunoslava; “tile drobni mraveljci se se Vam postavili po robu? Pa kdaj se je pripetilo to, kdaj?”

“Eh, no!” zagodrnja kralj, “kaki dve leti je menda tega, kar sva — jaz pa lisica Zvitorepka — korakala po gozdu. Takrat se je ta črni drobiž kar v gručah usul na pot, da nama ni bilo mogoče dalje. Zapovedal sem jim, naj se mi umaknejo s pota; pa sodrga neposlušna se še zmenila ni za moje besede. To me je tako razpalilo, da sem nepokorni golazni porušil in poteptal njihov grad; na tisoče mravelj je obležalo na mravljišču. Sicer bi ti pa znala Zvitorepka vse to lepše pripovedovati; klepetava rvavka ima nabrušen jezik.”

Ko je bil kraljici povedal dogodek o mravljah, se je prevalil na drugo stran, in gospa Krunoslava si ni upala še kaj več povpraševati o stvari. Saj bi pa tudi nič več ne zvedela, zakaj kralj je povedal vse, kar je vedel o tem dogodku; a da tiči prav tukaj izvor njegovi bolezni, o tem se mu še sanjalo ni.

Ko je namreč kralj Miroljub razdrinjavil njin grad in odšel svojim potem, so zagnale drobne živalce silen krik in vik po mrtvih bratih in sestrah. A Zvitorepka, ki se je bila medtem poslovila od kralja, se jepotuhnila v grmovje in vlekla na ušesa, kaj tožijo in govoričijo razbegane mravlje.

In prigodilo se je, da prihlasta iz gozda Vrtoglavec, silni poglavar mravljinckemu gradu. Ko začuje mlo jadikovanje vdanih podložnikov in zagleda razrušeni svoj stan, vzklinke ves razpaljen: “Kdo je učinil to zločestvo?”

Nekaj mravljincev stopi pred Vrtoglavca. Ko se priklonijo poglavarju, kakor se spodobi, besedičijo vsi razvneti: “Naša zvestoba nam jenakopala to grozno nesrečo. Bil jetukaj medved, ki je zahteval, naj sepekorimo njegovi zapovedi; a ker ste Vi, premilostni Vrtoglavec, naš edini gospod in vladar, zato smo se uprli njegovim ukazom. Ta naša vdanost do Vas je Miroljuba tako silno razkačila, da je s svojimi težkimi šapami porušil in pomandral naš grad.”

Vrtoglavec je poslušal tožbe zvestih podložnikov in srce se mu je topilo bridke tuge; vli pogum mu ni upadel. Navzlic temu, da mu je svoječ uničil tako silen protivnik, se je vendarle zarotil, da hoče rajne krvavo maščevati. Ker pa je bil moder in oprezen vladar, ki se nikdar ne prehlasta, je sklical svoje stare in izkušene svetovalce na tajno posvetovanje, da izberó primerno kazen nasilnemu medvedu.

Vse to pa, kar so v mravljinckem zboru sklepali, je prestregla v ušesa Zvito repka, ki je skrita prisluškovala za grmovjem in ščavjem. O vsem tem, kar je zvedela ni čranila nikomur ne besedice: le svojim sinovom je ob priliki razkrila to skrivnost, ki je bila neizmerno velikega pomena.

Zbor mravljincev se je razšel, Vrtoglavec pa se je napotil po tajnem sklepu naravnost v brlog h kralju Miroljubu. Pritihotal se mu je v kožuh, odtoč kobacal potihoma po gosti dlaki med košato grivo, iz grive pa naravnost v uho in po temnem sluhovodu dalje in dalje, dokler se ni preril do možganov. Tu je potem začel vrtati in ščipati noč in dan; brez prestanda in neumorno je vršil svoj grozni maščevalni posel: škrt, škrt, škrt!

Pravkar je zopet vščipnil kralja v možgane, in sicer tako neusmiljeno, da je Miroljub planil pokonci in se rjoveč zgrabil z obema rokama za glavo. Ko je bolečina malko pojenjala, se je izmučen naslonil ob razgreto Matjaževo peč in je topo zrl tja po prisočeni, iz zimskega sna zbujajoči se pustopoljini.

V dolinici pod Matjaževo pečjo je zašumelo listje, ki ga je ležalo do pasú visoko; preperela suhljad je počila pod nogami. Miroljub se je zganil in se ozrl, kdo neki prihaja. Bila sta bratran Miško in pa Lakotnik, ki sta prilomastila.

Ko je kralj zagledal brezrepega volka, je prasnil v smeh: “Hahaha, moj dragi vitez volk, ali si svoje omelo sajegulcu posodil, ali kaj?”

“Milostni kralj in vladar,” zajavka Lakotnik, spakujoč svoje kisle obličje, “usmilite se me, ubogega, zaničevanega trpina! Saj veste, da sem Vam zmeraj zvesto in vdano služil; zato Vas prosim, poslušajte me in pomagajte mi v nadlogi in sili!”

“No, le povej, kar imaš na srcu, pa mi nikar predloži otrobov ne veži!”

“Dobrotljivi gospod, veliko sramote in krivice me je doletelo. In vsega mojega gorjá je kriva edino le Zvitorepka, ta mrčina lažniva, goljufiva...”

“Oho, le počasi”, prestriže kralj Lakotniku besedo; “Zvitorepka mi je najljubša izmed valpetov po širnem kraljestvu. Ako te je res zadela nezgoda, si gotovo kriv sam; a zdaj bi rad zvalil krivdo na svoje sosede. Ali se še spominjaš, kako oblastno in krivično si zadnjikrat delil uplenjenega bika? Kdor si upa celó svojega kralja žaliti, ta pač tudi do manjših in slabotnejših ni prepohleven in pravičen!”

Lakotnik se je prav nejevoljen nakremžil, ko je začul trpke kraljeve besede; zakaj ni se nahejal, da ima vladar navzlic svoji bolezni tako dober spomin.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Bile so štiri, ker sta se Mariji iz Magdale in Mariji iz Betanije pridružili Ivana Kuzova in Saloma, a bile so ženske, in oslabele vsled srčnih bolečin.

A ko so se približale skali, so začudene obstale. Temni vhod v votlino je mračno zeval. Ne verujoč lastnim očem otipa najbolj pogumna s trepetajočo roko poleg njega kamenito ploščo, naslonjeno na skalo.

Žene onemijo od strahu, se obračajo, kakor bi pričakovale, da bo kdo prišel, da bi izvedele, kaj se je zgodilo v teh dveh nočeh, ko so bile odsotne. Marija iz Magdale že misli, da so Judje med tem časom ukradli Kristusovo truplo, ker jim ni bilo dovolj, da so ga živega dali mučiti. Ali pa so ga morda, jezni zaradi tega za krivoverca preveč častnega pokopa, dali vreči v skupni grob kamenjanih in križanih?

A to je bila samo slutnja. Morda pa Jezus počiva še notri v svojih bolečnih povojih. Vstopiti si niso upale; da bi se vrnile, ne da bi izvedele kaj gotovega, se prag. Pri dnevni svetlobi, ki je bila vsak trenutek močpa vendar niso mogle odločiti. A ko se je sonce končno prikazalo izza venca gričev ter osvetlilo vhod v votlino, so se opogumile in vstopile.

Izprva niso videle ničesar, le še nov strah jih je spreletel: na desni sedi mladenič, belo oblečen, njegova obleka je v tem somraku bela in svetla kakor sneg, in zdi se, da jih čaka.

“Ne bojte se; tistega, ki ga iščete, ni tukaj: vstal je. Čemu iščete živega med mrtvimi? Ali se ne spominjate, kako vam je napovedal v Galileji, da bo izdan v roke grešnikov in bo tretji dan vstal?”

Presenečene in trepetajoče žene poslušajo, pa ne morejo odgovoriti. A mladenič nadaljuje:

“Pojdite k njegovim bratom in jim povejte, da je Jezus vstal in da ga bodo kmalu zopet videli.”

Vse štiri izstopijo iz votline drhteč od strahu in veselja in brž tečejo tja, kamor jim je bilo naročeno. A komaj napravijo nekaj korakov in pridejo iz vrta, Marija iz Magdale postoji, druge pa nadaljujejo pot proti

nestu, neda bi jo čakale. Niti sama ne ve, zakaj je ostala. Morda je besede onega neznanca niso prepričale in se ni mogla še uveriti, da je grob res prazen; ali ni mogel biti oni neznanec sokrivec duhovnikov in jih je hotel prevariti?

V trenutku se obrne in vidi zraven sebe, proti zelenju in soncu, nekega človeka. Pa ga ne spozna, niti tedaj ne, ko spregovori:

“Žena, kaj jokaš? Koga iščeš?”

Marija misli, da je Jožefov vrtnar, ki je prišel zgodaj na delo.

“Jokam, ker so odnesli mojega Gospoda in ne vem, kam so ga položili. Če si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil, ga bom jaz vzela.”

Ganjen nad to strastno iskrenostjo in otroško preprostostjo izgovori neznanec le eno besedo, samo eno ime, njeno ime, a z naglasom hrepenjenja in pomilovanja, s tistim v srce segajočim in nepozabnim glasom, ki jo jetolikokrat klical:

“Marija!”

Tedaj obupanka kakor nagloma prebujena, najde svojega izgubljenega:

“Raboni! Učenik!”

In pade mu k nogam, v rosno travo, in jih stisne v svoje roke, te bose noge, ki še kažejo krvave sledove žebljeve.

A Jezus ji pravi:

“Ne dotikaj se me, zakaj nisem še šel k svojemu Očetu. Pojdi pa k mojim bratom in jim reci, da grem k svojemu Bogu in vašemu Bogu. In povej jim, da bom šel pred njimi v Galilejo.”

In se naglo odmakne od klečeče in se v sončnem lesku oddalji med rastlinjem.

Marija gleda za njim, dokler ne izgine; potem se dvigne iz trave, izpremenjena v obraz, vsa iz sebe, slepa od sreče, in teče tja, kamor so šle tovarišice.

Te so prišle prej do hiše, kjer so bili skriti učenci in so pravile v naglih, zasoplih besedah o neverjetnem dogodku: o odprtem grobu, belo oblečenem mladeniču,

SIMON PETER IN JANEZ

sta sledila Jezusu. Janez je bil drzen in je šel prav v bližino, kjer so Jezusa sodili.

Peter je ostal zunaj na dvorišču. On, ki se je malo preje ponašal, da gre z Jezusom tudi v smrt, ki je dejansko zagrabil za meč, da bi branil Jezusa, je postal plah, tako plah, da je Jezusa zatajil. Kar trikrat je rekel, da ga ne pozna in da sploh nima pojma kdo je “ta človek”

*

Dopustil je Bog ta padec Petrov, ki ga je ta apostol celo življenje tako objokoval, da so mu solze kesanja izorale brazde po licih. Svojega Gospoda je od tedaj še vse bolj ljubil, v zavesti kako nevreden je pred Njim.

Dopustil pa je dobri Bog ta Petrov padec v tolažbo njim, kateri pridejo do spoznanja svojega grešnega življenja, da bi nihče ne obupal nad božjo vseodpuščajočo ljubeznijo . . . Toda tudi Judežev nesrečni konec, obupno smrt Gospodovega izdajalca, nam kaže sveto pismo kot glasen opomin, da naj se človek nikar ne zapusti v svojem grehu, temveč naj hitro iz njega vstane, če je nesrečno vanj padel, da bo vreden usmiljenja.

Spovednice čakajo in vabijo. Nihče naj nikar ne odlašaja, da ne bo prepozno . . .

Vsaj pred otrokom nikar!

O domu, o materi in očetu smo se pogovarjali tisti dan, pa se razgovor kar ni in ni mogel razviti. Otrok, ki je navadno pri razgovorih vodil ves razred, je molčal. Molče je sedel, le oči je od časa do časa začuden, vprašujoče in žalostno uprl v me. Morda je bolan, sem mislila in skušala razgibati ostale. Zamau je bil ves trud. V mislih sem iskala vzroka, pa nisem ga mogla najti. "Mamo in ata imate vsi zelo radi, kaj ne?" sem vprašala, da pomagam iz zadrege otrokom in sebi. Veselila sem se že žarečih oči, ki mi bodo to zatrčile in pregnale dosedanje molčečnost. Pa glej razočaranja! Nekaj oči je res zaskrilo, nekaj je ostalo brezbriznih, v nekaterih pa je ob tem vprašanju ugasnilo še tisto malo ognja, kar sem ga prej opazila. Tisti hip se je uprlo vame dvoje oči, tako žalostnih, da sem se zgrozila pred bridkostjo, ki sem jo brala v njih. "Kaj je?" sem nehote vprašala, ne da bi mislila tisti hip na odgovor, še manj pa sem pomislila na njegove posledice. Pa vstane otrok in z ubitim glasom pove: "Jaz pa ata nimam nič rad!" — "Zakaj?" — "Ker mamo vedno kregajo in tudi tepejo." je iztrgal otrok iz sebe in meni je bilo žal izgovorjenega vprašanja. Preden sem našla besede v odgovor, v tolažbo, je ves razred zaživel. To, česar jaz prej nisem dosegla z vsem prizadevanjem, je dosegel otrok s svojo žalostno izpovedjo, seveda drugače, kot mi je bilo ljubo. Z redkimi izjemami so se oglašali vsi vprek: "Jaz tudi ne maram ata!" — "Naš ata tudi mamo tepejo!" — "Naš ata tudi, kadar so pijani!" — V tem prekipevajočem izbruhu otroških izpovedi nisem mogla vsega razumeti, toda mnogo več kot besede so mi povedale otroške oči, ki so v tistih trenutkih tako čudno žarele. Koliko groze, koliko zadržane bolestiti je bilo v njih! Ubogi otroci! — Vse moči sem morala zbrati, da sem zajezila presilni izbruh otroške bolestiti, ki mi je z žalostjo napolnjevala sree. Razumela sem zdaj, zakaj se prej razgovor kljub vsem naporom ni mogel razviti. Ob sklepu ure pa so otroci sami ne vem več, kako je prišlo do tega, prosili, naj molimo za mame in ate, da bi bili pridni. Molili smo, jaz pa sem med molitvijo opazovala otroke, ki so molili s toliko resnobo in razumevanjem, da šenise videla otrok tako moliti. Saj so molili zato, da bi bili njih starši pridni. Skozi njih oči sem gledala dalje v njih duše in brala v njih vse neizpovedane žalostne zgodbe, ki so jim grenile mlade dni. V otroških dušah sem brala, mislila pa sem

o stvareh, ki jih je pravil o Učeniku, ki je vstal, o sporočil bratom.

A možje, ki so bili zmedeni v nesreči in ki so v teh dneh nevarnosti pokazali, da so bolj topi in trši od ubogih ženic, niso hoteli verjeti te čudne novice. Prividi, ženske blodnje, so menili. Kako je mogel vstati že po dveh dneh? Nam je rekel, da bo zopet prišel, a ne takoj: toliko grozних stvari bo treba še videti pred tem dnev!

Verovali so v Učnikovo vstajenje, a ne pred dnem, ko bodo vsi mrtvi vstali, da bo prišel v slavi, v začetku kraljestva. A ne sedaj: je bilo prezgodaj, ni moglo biti res: to so samo jutranje sanje prenapetih žensk, prevare strahov.

Med tem pa priteče, zasopla in razburjena Marija Magdalena. To, kar so povedale druge, je res, vse. A še več: ona sama ga je videla z lastnimi očmi, govorila je z njim, takoj ga ni spoznala, a spoznala ga je, ko jo je

na matere in očete. Ko bi jim mogla zdajle, ta hip, pokazati njihove malčke, kako molijo zanje, ko bi jim mogla povedati, kaj jih je prisililo k tej molitvi, morda bi se jim vendar odprle oči, morda bi vendar spoznati svoj greh.

Oče! Mati! Zaradi vajinega otroka, v trenutkih ljubezni spočetega, vaju prosim, ljubita se! Ljubita se, kot zo. Spoštujta se! Ti, oče, spoštuj mater svojih otrok, in sta se v trenutkih, ko je Gospod blagoslovil vajino zvezi, mati, ne govori otrokom zaničljivo o svojem možu, ker s tem ubijaš v njih dušah ljubezen do očeta. Če se sama ne bosta ljubila in spoštovala, ne pričakujta ljubezni in spoštovanja od otrok. Nimata pravice! Trenja, ki nastanejo med vama, poravnajta mirno, brez psovavanja. Nikdar pa naj ne bo otrok priča vajinega nesoglasja. Ne ubijajta si sama otroške ljubezni z mučnimi nastopi, pri katerih je otrok za pričó! Bolj kot si moreta misliti, bolj to taki nastopi otroka, mu ubijajo ljubezen in zastrupljajo dušo. Ko bo ta vajin otrok dorastel, mar misliš ti, oče, da se bo kot fant pomišljal dvigniti desnico proti tebi, ki si jo vpricho njega neštetokrat dvignil proti njegovi materi — svoji ženi? Mar misliš t., mati, da semu bo uprlo vreči ti v obraz ono psovko, s katero si ti neštetokrat psovala njegovega očeta? — In še dalje. Kakšen bo vajin otrok — deček sedaj — kot mož? In vajina deklica? Mislita li, da bo imela pogum vstopiti v zakon, o katerem ima zaradi vaju tako žalostno sliko?

Oče! Mati! Vsaj vpricho otrok ne kažita nesoglasij, ki so med vama! Če nezaradi medsebojne ljubezni, zaradi ljubezni otrok dova ju, sev zdržita takih nastopov! Morda bosta nekoč hrepenela po tej ljubezni in jo klicala, pa je priklicati nebosta mogla. Kako bo bolela tedaj zavest: Sama sva jo ubila! Mislita zdaj, dokler še ni pozno...

11 februarja so se zbrali štajerci v Villa Dominico; kot kaže slika so bili prav židane volje.

poklical po imenu: s svojimi rokami se je dotaknila njegovih nog, videla je rane njegovih nog: On je bil, živ, kakor prej, in ji je zapovedal, kakor oni neznanec, naj gre k bratom, da bodo videli, da je vstal, kakor je obljubil.

Simon in Janez se končno zganeta, zapodita se iz hiše in pričneta teči proti Jožefovemu vrtu. Janez, ki je bil mlajši, je onega pretekel, in prišel prvi k grobu. Z glavo se skloni k vhodu in vidi na tleh vezi, a ne vstopi. Zaspel ga dohiti Simon in plane v votlino. Povoji so razmetani po tleh, potni prt, ki je pokrival glavo, pa je ležal lepo zviti v kotu. Še Janez vstopi in vidi in veruje. In ne da bi izpregovorila besedo, se v diru vračata proti hiši, kakor bi oričakovala, da bosta našla Vstalega sredi drugih, ki sta jih zapustila.

Prevedel: Francé Brulc, Ljubljana.

GLASOVI OD DRUGOD

Pričujoče pismo se je precej dolgo zadržalo na potu do nas. Piše ga župnik iz Primorskega. Iz pisma sije topla ljubezen in skrb dušnega pastirja za svoje ovce. Mnogo njegovih vernih je odšlo v daljni svet, toda vedno gredo za njimi goreče molitve njihovega dušnega pastirja.

Pismo objavljamo ne le radi prelepe vsebine, temveč tudi v poduk tistim, kateri mislijo, da je tudi duhovnik le "trgovec", kateremu gre le za dobiček.

Sprejmite to pismo vsi braleci kot velikonočno voščilo iz domačega kraja!

Pređragi D. in vsi tam!

Dovoli, da Te nazivam tako kot sem Te vedno tu doma, ker sicer bi mi ne bil to, kar si mi, ljubljani moj učenec!

Šele sedaj po tolikih mesecih! Oprosti Ti in vsi naši združeni s Teboj! Vzrokov zakasnitve nemorem razkrivati. Imel sem gorjá in raznih zaprek in nevarnosti v tem letu toliko, da pripisujem le milosti Večnega, da sem prenesl in ostal! Samo v juliju sem bil štirikrat pred K.

Hvaležnost Tvoja in Vas vseh naših domačih do mene tako čustveno izražena iz Vaših src, položena v Tvoje res jedrnat cenjeno pismo, je pregloboka; jaz si ne morem misliti, da bi je bil zaslužil! Veseli me in navdaja z brezmejnimi zadoščenjem, ki je darujem Kristusu Kralju v čast in slavo!

Kot Vi, moji nekdanji učenci in duhovnjani, mene, svojega župnika, tako se jaz Vas ob vsaki priliki, posebno v pogovoru z Vašimi, ali ob spominu na srečanje z Vami v gotovem kraju, ali v pogledu, v pogledu na Vaš rojstni dom, spominjam s skrbnim pretresujočim čustvom in skelečim vprašanjem v sre: Jih bom li še kdaj videl, kako jim je tam, se li drže doma od starišev in mene jim podajanih nauk in življenskih smernic!

Tvoje pismo me sicer ni presenetilo tozadevno, ker sem Vas poznal v Vaših mladih letih lot resne, razumne, pridne, versko in narodno zavedne naše, vedno dostojne, — da ste taki ostali, izraža Tvoje pismo — presenetilo me pa je, da se mene in domačih in našega krasnega kraja tako ljubeče, tako hrepeneče spominjate! Večni Bog Vas blagoslovi, ohrani dobre kristjane v milosti Božji, da se tudi v bodočnosti niti eden ne izgubi, ne od Vas ne od Vaših družin! Človek jele toliko vreden, kolikor sam sebe premaguje in ima smer duševnosti obrnjeno navzgor!

Ti, dragi D., Tvoj brat P., sestrin R., M. M., J. D., P. A., K. J. (tata mu je hudo bolan), S. iz P., in S. od T., Vi ste nositelji versko-narodne zavednosti, stvarne resnosti, modre dostojnosti in skrbnosti — Vi vsi bodite mi z vsemi našimi drugimi tam prav nad vse srčno pozdravljeni z gorečo zahvalo za tako ljubko častitanje k mojemu zlatomašništvu — ter sprejmite Vi

in vsi naši tam pridane podobice v spomin moje zlate sv. maše! — Angelj varuh čuvaj nad Vami in aVšimi celo Vaše življenje, da, ako ne tu, se snidemo v srečni večno! Kolikokrat se mi bolestno zasolzi srce ob takem razmišljanju....!

Posebno se Vam pa še zahvaljujem za tako iskreno izraženo ljubezen do mene in zagotavljam Vas, da z vso ljubeznijo svojega srca ljubim vse Vas, vsenaše tam, vse naše tu, naš krasni R., našo rodno zemljo, R., ki mi ga je Vsemodri izročil, da ga vodim že nad 33 let po naukih Njegovoga Sina našega Odrčena Kristusa Kralja! Tukajšnjih razmer Vam ne bom popisoval, ker jih poznate iz listov kot jaz. Smo v strahotnem pričakovanju. Danes 1903 in 1913 — pred par dnevi 1902 in 1910 itd danes došlo vojaštvo itd.

Od onih mož, mojih sovrstnikov, ki smo se shajali pri posojilnici, v društvih, telovadbi, petju, prireditvah, — česar sedaj ni, — in raznih drugih sestankih, ni nobenega več med nami! Vsi ti moji vrstniki-duhovnjani so v večnosti — od Tončka S. do Tvojega tata — vsi so v večnosti, prešli kot dobri kristjani — zadnji Janez Turkov! — Ostal sem sam z mladimi! Vzdržuje me globoka vera in hvaležnost ter zaupanje ljudstva, ki je hvala Bogu v primeru z drugimi ostalo dobro in verno!

Bodite mi prav vsi pozdravljeni v Kristusu Jezusu! Pozdrav in poklon tudi preč. g. Doktoriču, g. Kastelicu, g. Hladniku (mogoče sorodniku šentvidskega župnika, nekdanjega drž. poslanca, mojega sošoleca?) g. Zmetu (zahvala za posln spominček nove sv. m.), in vsem tamošnjim preč. gg. — Mi občudujemo delo preč. ggd. tam, tudi Vaše na polju versko narodne pobude — ki je rešitev vseh naših izseljencev!

Pozdravi P. M. od Ž., mamico Brankota, sedmošoleca! Reci ji, da denar sem prejel in ga tudi ođdal v semenišče, Branko pa ni še kreval, vendar mu gre na bolje! Pozdravi bolno mamico Rojeovo. Spomnil se je bom pri sv. maši, kot vseh drugih!

Izroči zahvalo za posebno častitanje P. L., Ančkinem, menim! Pozneje mu že odpišem! In vsem izroči spominček zlate sv. maše! Ako bo podobice odveč, pa pošlji jih drugim našim po drugih mestih, tudi izseljencem iz Kamen, Sv. Križa, Šmarij, Gabr. Branice, Štanjela, Kobjeglave, koder sem pastiroval, oz. lahko tudi v sev. Ameriko, če jih bo odveč! Saj vem, da ste vsi v zvezi!

Večni Bog Vas vse naše tam ohrani v dušnem in telesnem zdravju, angelji varuhi naj Vas spremljajo povsod ter Vas varujejo vseh nezdov tu — ter slednje privedejo k Očetu svetlobe — v večna nebesa! Pozdravljam iz polne ljubezni srca vse Vas naše tam, tudi vse gor omenjene, če so kateri tam, in sem jim jaz pastiroval, — sploh vse Vipavce in Kraševce, saj me vsi poznajo, — prav posebno pa Tebe in Tvojo P. M.! Vse, prav vse v presv. Sreč Jezusovem

Tvoj — Vaš J. St. župnik.

Prekmurje in promet. Edina železnica, ki pelje čez Muro ne zadostuje več. Promet iz leta v leto narašča, zato je zelo napredoval avtobusni promet. Statistika kaže, da je od leta 1934, ko je začel teči poštni avtobus, narastlo število potnikov od 11.049 na 37.301. Toliko se jih je prepeljalo v l. 1939. Julija meseca je bila odprta nova proga Sobota-Gornja Lenda. Prvi mesec je imela le 105 potnikov. V decembru je število narastlo že na 1467.

Rudarjem v Bosni v državnih rudnikih je bila povišana mezda za 13 in pol o/o.

V Čedadu se je vdrl breg in podrl tri hiše. Bilo je 10 smrtnih žrtev.

Na Vipavskem je huda zima dvignila tudi divjo zverjad. Iz Snežnika in Hrušice so prišli na dan medvedje, volkovi in jeleni. Blizu Vipave so videli tri volkove, katerih sledovi so vodili v Nanos. Pri Il. Bistrici so videli velikega medveda, v Koritih volkove, v Otlci nad Ajdovščino par

jelenov, na Lokvah pri Čepovanu so bile bele lisice.

Metlika. Zima je tako pritislila, da je Kolpa premrznila. V vinogradih se zelo boje, da jezima škodila trti.

V Liti se prósveća živahno giblje. Posebno so ponosni na letno telovadišče, ki je bilo letos urejeno v okras kraju. — Začeli so s podaljševanjem nasipa na desnem bregu Save, ki bo obvaroval mnogo polja.

Pređdvor pri Kranju je lani dobil občinski vodovod. Ker je imel zanj največ zaslug župnik V. Sitar, ga je občina imenovala za častnega člana in mu izročila 7. jan. umetno diplomu, izdelek slikarja Bradaška.

Radovica v Beli krajini je imela 8. jan. lepo obiskan tečaj o sadjarstvu, vrtnarstvu in vinarstvu. — 28. dec. sta umrla hkrati 83 letni oče Janez in 54 letni sin Martin Radoš. Oba je zadaj mrtvoud na jezik. — Na Ostrižu je pogorel Badovinčev mlin in nimajo sedaj kam nositi v

malin. Badovinec je bil zavarovan!

Krka je letos tako zmrznila, kot že ne 10 let. V Kostanjevici, ki stoji na otoku sredi Krke, so drsali drsalcu okoli mesta po gladko zamrznjeni reki.

V šent Lovrencu na Dravskem polju je zima dosegla —24°. — Umrla je velika trpinka 52 letna Marija Pale iz Apač. — Na svečnico so uprizorili igro Črna žena.

V Mirni na Dolenjskem je umrl spoštovani žeblarjev oče Anton Šular, star 82 let. 12 let je bil ključar župne cerkve, od začetka jevođil hranilnico in posojilnico.

V Mirni peči se vrši 10 tedenski gospodinjiski tečaj. — Pri št. Jurju je umrl Judeš Ivan, ki je bil odlikovan večkrat v svetovni vojni. Malo prej mu je umrla 20 letna hčer.

Pri Sv. Barbari v Haložah je kupil neki vinski trgovec iz Kranja veliko Kurešovo (iz Spuhlja) vinsko klet in je upati, da se bo s tem odprla pot haloškemu vinu na Gorenško.

"Times" o položaju na Poljskem

Naseljevanje Nemcev na Poznanjskem

"Nemška vlada je postavila dr. Erharda Krögerja za voditelja Nemcev na Letonskem. Zadnje dni je bil na Poznanjskem, kjer je pripravljaval prostor za naselitev baltičkih Nemcev. Ko se je vrnil, je javil, da je na Poznanjskem že pripravljenega dosti prostora za naselitev vseh Nemcev iz aBltičkih držav. Dr. Kröger jih ceni na 120.000, ki se jim bo še pridružilo 100.000 Nemcev iz Sovjetske Rusije in ki bodo vsi naseljeni na Poznanjskem. Mesto Poznanj samo, kjer je bilo do sedaj med 260.000 prebivalci samo 3000 Nemcev, se bo, tako je dejal Kröger, v kratkem spremenilo v čisto nemško mesto, koder bodo prebivali samo Nemci iz Baltika, delno pa tudi iz Sovjetske Rusije. Dr. Kröger ni nič dejal, kaj se bo zgodilo s 260.000 Poljaki, ki so bežali iz Poznanja in tam zapustili vse svoje premoženje.

Ponemčevanje Pomorjanskega

Nemške oblasti hitro ponemčujejo bivšo poljsko pokrajino Pomorjansko. Dosedaj je bilo ustanovljenih 800 ljudskih šol z nemškim jezikom. Razdelili pa so 130.000 nemških čitank in 30.000 knjig o nemškem plemenskem nauku. Ker primanjkuje učiteljstva, so bili izdani posebni šolski ukrepi, ki omogočujejo tudi manj izobraženim, da poučujejo po teh šolah. Tudi baltički Nemci, ki jih tod naseljujejo, pridno pomagajo pri tem delu.

"Poljska država"

Generalni guverner tistega dela Poljske, ki ni bil neposredno priključen k nemški državi, je postal, kakor znano, minister dr. Frank. Svojo upravo je nastanil v Krakovu. Kakšne namene ima z ozemljem, ki ga upravlja, ni bilo objavljeno. Verjetno misli tamkaj organizirati neke vrste poljsko državo z 12 milijoni prebivalcev, v kateri bi imeli Judje (okrog 3 milijone) neko posebno državno ogrado, ki bi bila nepristopna za druge narodnosti. Krakov bi postal prestolnica te nove tvorbe. Lublin bi postal prestolnica judovske ograde. Dr. Frank ni upovedal, kaj namerava storiti s Poljaki, ki so bežali, ali bodo še morali zapustiti lublinsko ozemlje, da napravijo prostor za nove priseljence. Dr. Frank je mnenja, da Nemčija na življenskem prostoru, ki si ga je na Poljskem osvojila, lahko naseli vsaj osem milijonov Nemcev, in je potem takem jasno, da nudi to ozemlje Nemčiji mnogo večje možnosti za kolonizacijo, kakor pa vse kolonije, ki jih je imela pred svetovno vojno.

"Judovska ograda"

Glede usode Judov objavljajo "Times" naslednje zanimive podrobnosti:

Judov živi na ozemlju, kjer je danes nemška uprava, okroglo poldrug milijon, 150.000 Judov živi na Češkem in Moravskem, 65.000 jih živi v Avstriji, 35.000 na bivšem Poznanjskem in Pomorjanskem, okoli pol milijona pa še v ostali Nemčiji. Za te Jude pripravljajo v lublinskem ozemlju posebno judovsko ogrado! Zaenkrat so ogromne množine judovskih beguncev spravili v taborišče blizu majhnega mesteca Nisko na reki San južnozahodno od Lublina. Okoli taborišča stojijo SS-straže, da bi Judje ne pobegnili v Rusijo.

Obsežnost judovske ograde, ki jo mislijo ustanoviti med rekami Bug, San in Visla, še ni jasno določena. Govorijo pa, da bi imela okrog 12.000 kvadratnih kilometrov površine (Slovenija meri 15.000 kv. km.) ter bi ležala v bližini mesta Lublina. Mesto samo bi bilo izven judovske ograde, toda bilo bi neke vrste vrata v

čo si sin božji stopi s križa in verjeli ti bom. — Drugim je pomagal, sebi pa ne more pomagati . . .

Takole so sramotili Križanega, ki je molil za sovražnike, trpel za grešnike . . .

Dal nam je zgled našega trpečega življenja.

Tretji dan je pa vstal.

Dal nam je dokaz svojega resničnega nauka.

judovsko ozemlje. Že sedaj prihajajo vsi transporti Judov v to mesto, od koder jih potem usmerjajo v ogrado. Ker nemške oblasti silijo, da se stvar hitro organizira, je prišlo do prometnih zastojev. Vlake z Judi morajo zavleči kakih 40 km ven iz Lublina, kjer Judje izstopajo in iščejo strehe in živeža po okoliških vaseh. Do 20. novembra je bilo že 90.000 Judov z ženami in otroci prepeljanih v ogrado in sicer iz Češke in oMravske. Tudi iz Dunaja in iz Vzhodne Prusije odpravljajo Jude v ogrado. Udje potujejo pod nadzorstvom črnih sraje SS-čet ter morajo pod njihovim nadzorstvom v ogradi graditi ceste, izsuševati močvirja ter pomagati pri gradnji porušениh vasi. Može do 70. leta, ženske pa do 55. leta morajo obvezno delati. Veliko Judov pričakujejo iz tistih delov Poljske, ki si jih je Nemčija priključila. Predvsem iz Lodža, kjer je živel nad 200.000 Judov in ki so že vsi dobili nalog, da morajo oditi.

Organizacija judovske ograde, ki je zamisel narodno-socialističnega idejnega voditelja Rosenberga, torej hitro napreduje, čeprav se bori z mnogimi tehničnimi cvirami. Rosenberg je dne 7. januarja letošnjega leta v javnem predavanju v Berlinu predlagal, naj se vsi Udje prisilijo, da se izselijo iz nemškega ozemlja ter naselijo na nekem posebnem, njim namenjenem ozemlju, kjer bi bilo prostor za najmanj 15 milijonov Judov. Toda Judom se ne sme dati lastna državnost, ampak samo neke vrste kolonialna samoupravna ograda, ki bi bil pod stalnim strogim policijskim in upravnim nadzorstvom nadzorstvene velesile.

Beda beguncev na Poljskem

Nobeni zanesljivih podatkov pa ni mogoče dobiti od tistih sto in sto tisočih poljskih beguncev, ki so se, bežeč pred Nemci iz vzhodnega dela bivše oPljske, valili proti sredini in se od tamkaj razpršili na vse kraje. Pogostokrat se je zgodilo, da so cele reke bednih beguncev, ki so pred Nemci bežale proti vzhodu, naletele na dolge reke beguncev, ki so pred boljševiski bežale proti zahodu. oK so te kolone trčile druga na drugo, so nastali strašni prizori in so se ljudje v najbolj strašnih okoliščinah razšli kot zbegane črede in izginili v globinah srednje Poljske, ali pa kot razcapana armada korakali proti večjim naseljem; da bi tamkaj dobili zatočišče. Koliko je teh beguncev, nikdo ne ve. Kje se nahajajo, prav tako ne. Eno pa je skoraj gotovo, da tudi takrat, če bi se kedaj še vrnili na zahod ali vzhod svoje bivše domovine, tamkaj ne bodo več našli svojega imetja, ki je med tem že prešlo v tujo last. Verjetno jih pa ne bo mnogo, ki bodo šli iskat izgubljeno domovino. Utonili bodo, kot se je to dogajalo z milijoni ruskih beguncev za časa boljševiske revolucije, v groznem trenju in mlenju, ki ga povzročajo narodne katastrofe.

Volitvene borbe za dunajski parlament v Trstu in na Goriškem

(Nadaljevanje)

Leta 1911 so bile volitvene borbe v Trstu še veliko bolj zanimive od onih v l. 1907. Vršile so se na podlagi ljudskega popisovanja dne 31. dec. 1910., zato se število volilcev bolj ujema v številom prebivalstva.

Leta 1900:	
Slovencev:	24.679 ali 16.35%
Nemcev:	8.880 „ 5.88%
Italjanov:	116.825 „ 77.36%
Srb.-Hrv.:	451 „ 0.30%
ostalih	175 „ 0.11%
Skupno:	151.010

Po uradnih dokazih je imel Trst dne 31. dec. 1910 z okolico 229.510 prebivalcev, (pred 10 leti 178.599). Štev. je nastlo za 50.911 ali 28.50%.

V Trstu in okolici se je prebiv. delilo po občevalnem jeziku takole:

leta 1910:		Porast za:
56.916 ali 29.82%		32.237
11.856 „ 6.21%		2.876
118.959 „ 62.31%		2.134
2.403 „ 1.26%		1.952
779 „ 0.40%		604
190.913		39.903

Glasovalo je 4.792 volilcev od 5.788, ki so dali 4.543 veljavnih glasov razdeljenih v sledeče stranke:

slov. nar.	1.074 ali 23.65%
ital. lib.	1.778 „ 39.13%
ital. soc. dem.	1.473 „ 32.43%
Nemci	179 „ 3.94%
neopredeljeni	39 „ 0.85%

Število glasov je za vse stranke naraslo, posebno za slovensko. Samo 4 odborniki niso glasovali. Ker ni dobil nobeden kandidat absolutne večine glasov, so se vršile dne 20. junija 1911 ožje volitve. Sedaj je bil izvoljen kandidat ital. soc. demokratske stranke.

PETI VOLILNI OKRAJ

je bil slovenski in je obsegal tržaško okolico in ostala predmestja. V letu 1910. je imel 45.653 prebivalcev, od teh je bilo:

Slovencev	30.895 ali 67.76%
Italjanov	12.699 „ 27.81%

Volilcev je bilo 9.933 ali 21.75%; veljavnih glasov je bilo 8.453, kiso bili razdeljeni v:

slov. nar.	5.006 ali 59.23%
slov. soc. dem.	2.127 „ 25.17%
ital. lib.	1.192 „ 14.10%
Nemci	69 „ 0.81%
neopredeljeni	59 „ 0.69%

Vidi se, da je bila v tem okraju najmočnejša volitvena borba. K volivam je pristopilo 88.22% volilcev, kar se zgodi le redko. Italjani so hoteli odvzeti Slovence kandidata, a jim ni uspelo. Že pri prvem skrutiniju je bil izvoljen kandidat slov. nar. stranke. V tem vol. okraju se posebno vidi, da je bilo ljud. štetje v l. 1900 neresnično.

Zanimivo bo, če na temelju dosedanjih podatkov sestavimo nekaj preglednih tabel:

SLOVENC V TRSTU:

Vol. okraj:	leta 1900	leta 1910	narastli:
I.	1.300 ali 3.90%	5.544 ali 16.26%	4.244 ali 326.50%
II.	3.100 „ 8.31%	11.552 „ 23.73%	8.452 „ 272.65%
III.	900 „ 2.94%	4.437 „ 11.63%	3.537 „ 393.00%
IV.	1.000 „ 6.45%	4.488 „ 18.66%	3.488 „ 348.80%
V.	17.300 „ 53.39%	30.895 „ 67.67%	12.595 „ 25.08%
Skupno	23.600 ali 15.82%	56.916 ali 29.82%	32.316 ali 137.31%

ITALJANI V TRSTU

Vol. okraj:	leta 1900	leta 1910	narastli:
I.	31.200 ali 90.37%	27.087 ali 75.15%	
II.	29.700 „ 79.62%	31.170 „ 64.02%	1.470 ali 5.00%
III.	28.700 „ 93.73%	31.969 „ 83.84%	3.269 „ 11.40%
IV.	12.800 „ 82.58%	76.034 „ 66.55%	3.234 „ 25.26%
V.	14.100 „ 43.51%	12.699 „ 27.81%	
Skupno:	116.500 ali 78.00%	118.959 ali 62.31%	

Kakor se vidi, je število Slovencev v prvih štirih okrajih zelo naraslo, da je skoro neresnično — torej je tu jasni dokaz, da so v l. 1900 ponaredili ljudsko popisovanje.

Rezultat glasovanja 1907:

Skupno: število volilcev 39.921; glasovalo 28.440 ali 71.44%; veljavnih glasov 28.148.

Glasovanje l. 1911:

Skupno: število volilcev 45.246; glasovalo 37.616 ali 83.13%; veljavnih glasov 36.373.

V letu 1907 je bilo od 28.148 veljavnih glasov 9.615 ali 34.15% slovenskih; a leta

1911 je bilo od 36.373 veljav. glasov 13.583 ali 37.35%, vštveši glasove slov. socijalistov.

Ta števila jasno pričajo, da so bili Slovenci dobro organizirana narodna vojska v Trstu, kakršne niso imeli Hrvati v nobeni bivši avstrijski pokrajini.

GORICA IN GRADIŠKA

LETO 1907.

Volitvene borbe dne 14. maja 1907. v Gorici in Gradiški niso (radi zemljepisne lege) tako zanimive kakor v Trstu. Tukaj so volilni okraji popolnoma slovenski

Od leta 1900—1910 so Slovenci narasli od 16.35% na 29.82%. Tudi Nemci in Hrvati sonarastli, samo Italjani so nazadovani. Kako to? Ker je bilo štetje v l. 1900 ponarejeno, a sedaj malo boljše, četudi ne povsem resnično. Razumljivo je, da se je mnogo Slovencev iz okolice preselilo v Trst, a vendar je narast zelo velik.

Za ljud. popisovanje so se Slovenci dobro organizirali in, ko so videli, da delajo proti njim, so odločno zahtevali, da tržaški magistrat izvede natančni pregled in tako so zmagali.

Tudi štev. Hrvatov je naraslo. Krenilo je na bolje. Imeli so srbsko privatno šolo, otroški vrtec in so hoteli ustanoviti še hrvatsko šolo a jo je pokopala svetovna vojna.

Volitve za dunajsko zbornico so bile dne 13. junija 1911 a ožje volitve dne 20. junija 1911.

PRVI VOLILNI OKRAJ

je obsegal II. in VI. občinski okraj, t. j. Staro mesto in št. Jakob. L. 1910 je imel 34.222 preb., od teh je bilo:

Slovencev	5.544 ali 16.20%
Italjanov	27.087 „ 79.15%
Slov. volilcev:	1.281 in italjanskih 6.262. Oddanih glasov pa je bilo 6.489, ki so bili razdeljeni na sledeče stranke:

slov. narodna	1.168 ali 17.99%
ital. lib.	2.586 „ 39.86%
ital. soc. dem.	2.617 „ 40.34%
Nemci	53 „ 0.81%
neopredeljeni	65 „ 1.00%

Italjani so pri volitvah znatno napredovali. Ker ni dobil nobeden kandidat potreb. večine glasov, so se vršile ožje volitve pri katerih je zmagala ital. soc. dem. stranka.

Vidimo, da l. 1911 ni bilo ital. kršč. stranke; mesto nje je stopila nova nemška stranka.

DRUGI VOL. OKRAJ

je obsegal III. in IV. občinski okraj: Novo mesto in Barriera Nuova in predmestji Greta in Škorklja.

L. 1910. je bilo tukaj 48.681 prebivalcev in to:

Slovencev	11.552 ali 23.73%
Italjanov	31.170 „ 64.02%
Vseh volilcev je bilo 11.899 ali 24.35%. Oddanih je bilo 9.666 veljav. glasov, ki so bili razdeljeni v:	

slov. nar.	2.399 ali 24.83%
ital. lib.	4.734 „ 48.97%
ital. soc. dem.	2.016 „ 20.86%
Nemci	476 „ 4.92%
neopredeljeni	41 „ 0.42%

Tukaj je bilo sodelovanje pri volitvah zelo živahno. Slovenska stranka je dobila

ali popolnoma italjanski, izvzemši mesto Gorica.

V letu 1900 je bilo v tem okraju po narodni statistiki preko ene tretjine Slovencev, ki so od dne do dne naraščali in z njimi seje krepila tudi slovenska zaveza.

Vsa pokrajina Goriška in Gradiška je v l. 1900 imela skupno 232.877 prebiv. in to: 225.402 domačinov in 7.495 tujcev.

Po občevalnem jeziku so bili domačini:

Slovencev	140.582 ali 62,38%
Hrv. in Srbov	94 „ 0,04%
Nemcev	3.498 „ 1,55%
Italjanov	81.136 „ 36,99%
drugih	92 „ 0,04%

Ta pokrajina jebila po večini slovenska. Imela je 53.589 ali 23,77% vpisanih volilcev, ki so volili 6 zastopnikov in sicer 3 slovenske in 3 italjanske.

Toda vladala je očitna nepravilnost, ker so volili Italjani 1 kandidat. za vsakih 27.045 prebiv. a Slovenci za 46.860 prebiv. Še bolj se vidi ta krivičnost, če primerjamo volilne okraje s števil. prebiv.

V 3 vol. okraju je bilo 80.500 Italjanov, ki so volili 3 zastopnike in v 3 slov. okrajih je bilo 129.600 Slovencev, ki so ravno tako volili samo 3 zastopnike. Samo v II. vol. okraju ni dobil dne 14. maja 1907 nobeden kandidat absolutne večine glasov in so se zato vršile ožje volitve. Izid teh je sledeči:

PRVI VOLILNI OKRAJ

je obsegal mestno občino Gorico, t. j. mesto Gorico. L. 1900 je imel 23.700 preb. od teh:

Slovencev	4.700 ali 20,16%
Italjanov	16.100 „ 67,64%
Hrv.	100 „ 0,42%

Od teh je bilo 4.735 ali 19,89% volilcev. Veljavnih glasov je bilo 3.392, ki so bili sledeči:

slov. nar.	905 ali 26,69%
ital. lib.	2.183 „ 64,35%
ital. soc. dem.	288 „ 8,49%
neopredeljenih	16 „ 0,47%
Skupno:	3.392 glasov.

Samo 68 Slovencev ni izpolnilo svoje narodne dolžnosti. Slov. kandidat v Gorici je bil kompromisni kand. slov. kat. in slov. lib. stranke. Ker je 93% Slovencev pristopilo k volitvam vidimo, da je bilo sodelovanje odlično. Za zastopnika je bil izvoljen kandidat italj. lib. stranke.

Po uradnih listinah jebilo tukaj čez eno petino Slovencev, ali število slov. glasov priča, da jih je bilo več kot četrtnina.

DRUGI VOLILNI OKRAJ

je obsegal sodnijski okraj Gorico razen mestnih občin Gorica in Ločnik. L. 1900 je imel 38.200 preb. in sicer Slovencev 37.700 ali 98,69%, Italjanov 400 ali 0,86%. Od teh je bilo 9.182 ali 24,03% volilcev. Veljav. glasov jebilo 7.074, ki so bili razdeljeni na 4 stranke:

slov. kat.	3.578 ali 50,71%
slov. lib.	1.652 „ 23,35%
slov. agr.	1.201 „ 16,98%
slov. soc. dem.	620 „ 8,76%
neopredeljenih	14 „ 0,20%

Ta okraj jebil popolnoma slovenski. Izvoljen je bil kandidat slov. katoliške stranke.

TRETJI VOLILNI OKRAJ

je obsegal 3 sod. okraje in sicer: Ajdovščino, Komen in Sežano. Imel je 43.000 prebiv., od teh:

Slovencev	42.600 ali 99,30%
Italjanov	200 „ 0,46%

Ta okraj jebil popolnoma slovenski. Volilcev je imel 10.504 ali 24,42%. Veljavnih glasov je bilo 8.309, ki so bili razdeljeni na 5 strank:

slov. kat.	3.228 ali 38,86%
slov. lib.	3.277 „ 39,43%
slov. agr.	108 „ 1,30%
slov. nar.	1.087 „ 13,08%
slov. soc. dem.	497 „ 7,15%
neopredelj.	15 „ 0,18%
Skupno:	8.309 glasov.

Ker ni nobeden kandidat dobil potrebne absolutne večine glasov, so se dne 23. maja 1907 vršile ožje volitve med slov. kat. in slov. lib. stranko. Sodelovanje je bilo zelo živo. Izvoljen je bil kandidat slov. lib. stranke s 5.003 glasovi.

ČETRTI VOLILNI OKRAJ

je obsegal dva sodnijska okraja: Cervignano in Tržič. Imel je 39.900 prebiv. in to:

Slovencev	1.700 ali 4,51%
Italjanov	38.000 „ 95,98%

Volilcev jebilo 9.633 ali 24,14%. Veljavnih glasov je bilo 8.207, ki so bili razdeljeni na 3 stranke:

ital. kat.	5.749 ali 70,05%
ital. lib.	1.779 „ 21,68%
ital. soc. dem.	669 „ 8,15%
neopred.	10 „ 0,12%

V tem vol. okraju ni nobena slov. stranka postavila svojega kandidata. Izvoljen je bil kandidat italjanske katoliške stranke.

PETI VOLILNI OKRAJ

je obsegal dva sodnijska okraja: Kormin in Gradiško in mestno občino Ločnik iz sod. okraja Gorice. Imel je 31.200 prebivalcev in sicer:

Slovencev	4.600 ali 14,74%
Italjanov	26.400 „ 84,61%

Dne 14. maja 1907 je imel 6.942 ali 22,25% volilcev, ki so oddali 5.868 veljavnih glasov. Ti so bili razdeljeni v 3 stranke:

tal. kat.	3.850 ali 65,61%
ital. lib.	946 „ 16,12%
ital. soc. dem.	1.064 „ 18,13%
neopred.	8 „ 0,14%
Skupno:	5.868 glasov.

Izvoljen jebil kandidat ital. katoliške stranke. Nobena slovenska stranka tudi tukaj ni postavila svojega kandidata, dasiravno je bilo 4.600 Slovencev.

ŠESTI VOLILNI OKRAJ

je obsegal 5 sodnijskih okrajev in to: Tolmin, Cerkno, Kanal, Kobarid in Bovec. Imel je 49.400 prebiv. in to:

Slovencev	49.300 ali 99,80%
-----------	-------------------

V tem vol. okraju ni bilo nobenega Italjana. oVilcev je bilo 12.593 ali 25,49%, ki so dobili 8.025 veljavnih glasov. Ti so bili razdeljeni v 2 stranki:

slov. kat.	5.348 ali 66,64%
slov. lib.	2.645 „ 32,96%
neopred.	32 „ 0,40%

Bil je izvoljen kandidat slovenske katoliške stranke.

V italjanskih volilnih okrajih je bilo zanimanje za volitve mnogo večje kakor v slovenskih. V Gorici niso bile v borbi obnarodnosti, temveč načela poedinih strank. Nekateri volilci ali stranke so zastopali verska a drugi liberalna načela.

Pri Slovencih je v 2 okrajih zmagalo versko a v 1 liberalno načelo. Isto je bilo pri Italjanih.

Slovenske stranke so v skupnem dobi- le 24.313 ali 59,48% veljavnih glasov; italjanske pa 16.561 ali 40,52% velj. gla- sov.

Razmerje med ital. in slov. glasovi je 2 : 3,5, toda štev. zastopnikov je 3 : 3.

VOLITVE ZA CESARSKI PARLAMENT NA DUNAJU V GORICI IN GRADIŠKI LETA 1911.

Dne 31. dec. 1911 je imela ta pokrajina po ljudskem štetju 260.749 prebivalcev. Pred 10 leti jih je bilo 232.897. Prebivalstvo je torej narastlo za 27.852 ali 11,95%. Prebivalstvo seje delilo:

domačih prebiv.	249.921
tujcev	10.828

Domače prebivalstvo je narastlo od 225.402 na 249.921 t. j. za 24.519 ali 10,87 odstotkov.

Štev. tujcev je narastlo za 3.333 ali 44,60%.

Po občevalnem jeziku se je prebivalstvo delilo v Gorici in Gradiški:

leto 1900	%	leto 1910	%
Slov.	140.582 ali 62,38	154.564 ali 61,84	
Nemc.	3.498 „ 1,55	4.480 „ 1,79	
Italj.	81.136 „ 35,99	90.146 „ 36,07	
Hrv., Srb.	94 „ 0,04	187 „ 0,07	
drugih	92 „ 0,04	544 „ 0,21	
Skupno:	225.402	249.921 preb.	

Preidimo k izidu volitev dne 13. junija 1911 in ožjih dne 20. junija 1911.

PRVI VOLILNI OKRAJ

je obsegal mestno občino Gorico t. j. mesto Gorico. L. 1910 je imel 29.291 prebivalcev in to:

Slovencev	10.790 ali 36,83%
Italjanov	14.812 „ 50,56%
Hrvatov	78 „ 0,26%

Bilo je 5.297 ali 18,01% volilcev. Veljav. glasov je bilo 3.765, ki so bili razdeljeni na 6 strank:

ital. ljudska	120 ali 3,18%
ital. lib.	1.792 „ 47,59%
ital. soc. dem.	244 „ 6,49%
it. dem. (Mazzini)	283 „ 7,52%
slov. narodna	1.166 „ 30,97%
nemški	150 „ 3,99%
neopred.	10 „ 0,26%
Skupno:	3.765 glasov.

Mesto Gorica, ki je bilo najbolj italjansko in radi katerega je tako krvavela "bistra Soča", je imelo 36,83% Slovencev in samo 50,56% Italjanov. Slovenci so pri volitvah v l. 1911 doživeli ono, česar še zdaleč niso pričakovali. Slovenski kandidat je prišel v ožje volitve s kand. ital. lib. stranke. Tako sramotnega poraza tudi Italjani niso pričakovali. Četudi so pri ožjih volitvah zmagali Italjani, bo uspeh Slovencev ostal zapisan z zlatimi črkami v zgodovini slovenskega naroda.

DRUGI VOLILNI OKRAJ

je obsegal sodnijski okraj Gorice izvzemši mestni okraj Gorico in Ločnik. Imel je 41.551 preb. in to:

Slovencev	41.188 ali 98,20%
Italjanov	408 „ 0,90%
Hrvatov	14

Volilcev je bilo 9.792 ali 23,34%; veljavnih glasov je bilo 5.470, ki so bili razdeljeni v 3 stranke:

slov. kat.	3.0072 ali 56.17%
slov. lib.	1.627 „ 29.74%
slov. soc. dem.	741 „ 13.55%
neopred.	30 „ 0.54%
Skupno:	5.470 glasov.

Ta okraj jebil popolnoma slovenski, saj je imel samo 400 Italjanov.

TRETJI VOLILNI OKRAJ

je obsegal 3 sod. okraje: Ajdovščino, Komen in Sežano. Imel je 44.805 prebivalcev in 10.602 ali 23.66% volilcev. Ti so dobili 6.596 veljav. glasov, ki so bili razdeljeni na 3 stranke:

slov. kat.	2.541 ali 38.52%
slov. lib.	2.793 „ 42.35%
slov. soc. dem.	1.248 „ 18.92%
neopred.	14 „ 0.21%
Skupno:	6.596 glasov.

Ker ni dobil nihče abs. večine, so se vršile ožjevolitve med kandidatoma slov. kat. in slov. lib. stranke. Izvoljen je bil kandidat slov. lib. stranke s 3.950 glasovi. Sodelovanje pri volitvah ni bilo tako živo kakor v l. 1907.

Tudi ta okraj jebil popolnoma slovenski, saj je imel le 352 Italjanov.

ČETRTI VOL. OKRAJ

je obsegal dva sodnijska okraja: Cervignano in Tržič. Imel je 47.858 prebivalcev, od teh:

Slovenecv	1.693 ali 3.56%
Italjanov	45.907 „ 95.92%
Hrvatov	11

Volilcev jebilo 10.283 ali 21.48%. Veljavnih glasov pa 8.437, ki so bili razdeljeni na 3 stranke:

ital. ljudska	4.273 ali 50.64%
ital. lib.	2.901 „ 34.39%
ital. soc. dem.	1.248 „ 14.79%

Že pri prvih volitvah je bil izbran kan-

GORICA IN GRA DIŠKA L. 1900:

Vol. okraj	Preb.	Slovenecv	Italjanov
I.	23.700	4.700 ali 20.58%	16.100 ali 67.64%
II.	38.200	37.700 „ 98.69%	400 „ 0.86%
III.	43.000	42.600 „ 99.30%	200 „ 0.46%
IV.	39.900	1.700 „ 4.51%	38.000 „ 95.98%
V.	31.200	4.600 „ 14.74%	26.400 „ 84.61%
VI.	49.40	49.300 „ 99.80%	
Skupno:	225.400	140.600 ali 62.38%	81.100 ali 35.99%

GORICA IN GRADIŠKA L. 1910:

I.	29.291	10.790 ali 36.83%	14.812 ali 50.56%
II.	41.951	41.188 „ 98.21%	408 „ 0.90%
III.	44.805	44.182 „ 98.77%	352 „ 0.78%
IV.	47.858	1.692 „ 3.55%	45.907 „ 95.92%
V.	33.903	4.885 „ 14.41%	28.616 „ 84.40%
VI.	52.085	51.826 „ 99.51%	51 „ 0.09%
Skupno:	249.813	154.564 ali 61.84%	90.146 ali 36.07%

Slovenci so narastli za 13.982 prebiv. a Italjani za 9.010 preb. Vidimo, da je štev. Slov. v Gorici narastlo za 489 oseb več, kakor je preb. v resnici narastlo — in to je dokaz, da je bilo ljudstvo štetje v l. 1900 neresnično in v škodo Slovencev.

P r e g l e d :

Izid glasovanja v l. 1907.: Vseh volilcev je bilo 53.589 ali 23.77%; glasovalo jih je 41.529 ali 76.56%; imeli so 40.875 veljavnih glasov. Od vseh veljavnih glasov jih je bilo 24.313 ali 59.48% slovenskih, t. j. 3/5 vseh veljavnih glasov.

didat ital. ljudske stranke. Slovenci niso volili, niti niso postavili svojih kandidatov.

PETI VOLILNI OKRAJ

je obsegal dva sodn. okraj: Kormin in Gradiško in okraj Ločnik od sodn. okraja Gorice. V l. 1910 je imel 33.903 preb. in to:

Slovenecv	4.887 ali 14.41%
Italjanov	28.616 „ 84.40%

Bilo je 7.823 ali 21.48% volilcev; veljavnih glasov jebilo 5.264, ki so bili razdeljeni v 3 stranke:

ital. ljudska	3.204 ali 60.86%
ital. lib.	526 „ 10.00%
ital. soc. dem.	1.519 „ 28.86%
neopred.	15 „ 0.28%

Izbran jebil kandidat ital. ljudske stranke. Slovenci niso volili, tudi niso postavili svojega kandidata.

ŠESTI VOLILNI OKRAJ

je obsegal 5 sodn. okrajev in to: Tolmin, Cerkno, Kanal, Kobarid in Bovec. Imel je 52.082 prebiv. in sicer:

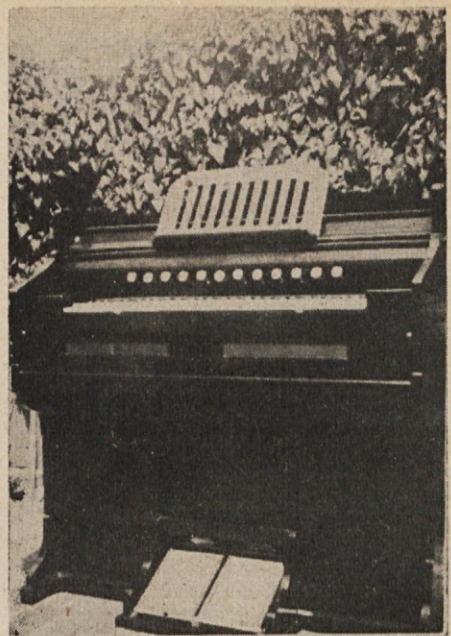
Slovenecv	51.826 ali 99.51%
Italjanov	51 „ 0.09%
Hrvatov	7

Ta okraj je bil izmed vseh najbolj slovenski. Volilcev je imel 12.817 ali 24.60%, veljav. glasov 4.271, ki so bili razdeljeni v 3 stranke:

slov. kat.	3.103 ali 72.65%
slov. lib.	988 „ 23.14%
slov. soc. dem.	161 „ 3.77%
neopred.	18 „ 0.44%

Že pri prvem skrutiniju je bil izbran kandidat slov. kat. stranke. Na žalost ni prišlo k volitvam 8.099 volilcev.

Na temelju teh tabel sestavimo nekaj preglednih tabel:

Pevovodja Ciril Jekš izdeluje tudi izborne harmonije. Letos na Velikonoč bo tale harmonij spremljal mašno petje na Pater-nalu. Kdor bi poznal kakega kupca, naj ga opozori na ta harmonij.

OPAZOVALEC

V Desklah na Goriškem so na Novega leta dan blagoslovili nove orglje, ki so stale 23.000 lir. Ta dan jedomači pevski zbor zapel izredno lepo in je bilo veselje vernikov nepopisno. Samo še 6000 lir bo treba, pa bo ves račun plačan.

V črnem vrhu nad Idrijo je umrl Franc Rupnik (Bizar) v Zadlogu. Zapušča 11 otrok. Pokojni jebil zelo znan lovec. Pravijo, da so ga zajčki prišli zato pozdraviti tudi na zadnjem potu, ko so ga nesli v grob.

V Gradišču nad Vipavo je umrla Ivana Tomšič, blaga mati. Njen sin je v Ljubljani profesor.

† Nikolaj žugelj, doma iz Bele krajine, ki je pa bil dolga leta dušni pastir po Istri je zatisnil svoje oči, star 75 let. Najdalje je služboval v Kringi, tam je povsod deloval za narodno prosveto. Leta 1923 se je umaknil v pokoj in živel v Dravljah pri Ljubljani.

Msgr. Anton Berlot, goriški kanonik je žil in zdrav praznoval svojo 80 letnico. Njegova telesna moč so seveda že nekoliko opočale in ga je huda burja zadržala doma na njegov god 17. jan.

V Kneži pri Podmelcu sta se vzela nadporočnik Avg. Lapajne in Olga Kenda. Poročil ju je komenski dekan Kos, nevostin bratranec.

Nemški Róvt je dolgo čakal in sedaj kaže da se bo želja uresničila. Dobili bodo cesto, ki bo namenjena seveda pred vsem vojnim namenom.

† Alojzij Perše, bivši župan v Ročinju je umrl v Sent Vidu nad Ljubljano. Pokojni je bil široko znan po Goriškem kot veljav. mož.

Silna burja je divjala po Goriškem po novem letu. V Ilirski Bistrici je dvignila streho Primčevi šupi in jo podrlo, Priolijevo skladišče je dvignila in prevrgla. V Sent Vidu pri Vipavi je poškodovanih polovica hiš. V Kamenjah je skoraj vrgla na tla zvonik. V Trstu je vrgla v morje 60 tonski žerjav (guinche). Tudi v Brdih, na Goriškem in na Krasu jedivjala na vso moč. V Števerjanu je odkrila mnogo

(Dalje sledi.)

hiš, v Solkanu je odnesla več streh s slemeni in gredami. Škodo v Solkanu cenijo na 150.000 lir. Komenci pravijo, da kaj podobnega še niso doživeli. Opeka, ki je letela iz streh je razbila nešteto oken, iztirilo je več vlakov, nekemu Kojščanu, ki se je drznil na trg s svojimi prideiki, je prevrglo voz. Hitrost burje je bila 150 km na uro. Običajna njena hitrost je 80 km. Tudi mraz je bil to pot nenavaden. Bilo je 12—14° mraza.

Iz Cerknega zvemo, da je bila srečno končana "češpova pravda", ki se je začela 1936, ko jebilo na cerkljanskem mnogo češpelj, pa so bili trgovci obdolženi, da so jih pritihotapili iz Jugoslavije. Skoro vsi zatoženci: veletrgovci iz Milana in domači trgovski ljudje, so bili oproščeni.

PREKMURSKE NOVICE

Iz Črenšovcev zvemo, da je bil premeščen Lutar Štefan, šolski upravitel v D. Lendavo. — Vršil seje sestanek JRZ, ki je bil zelo lepo obiskan.

V Gederovcih je umrl še mlad gospodar Gibičar Štefan. Njegov pogreb je pokazal, kako je bil priljubljen.

Na Goričkem so imeli čudnega misijonarja, ki je oznanjal novo vero, trdeč, da se mu je sam Jezus prikazal. Mnogi so ga radi poslušali. Počasi pa so se naveličali, dajati njemu tudi dobrote, katere je prosil: šunke, belice in šekaj drugega, ker je le preveč gledal na to. Nedavno so ga pa počakali s koli in so pa podučili "To maš ti svojega Jezusa". Komaj je odnesel življenje.

V St. Bistrici je umrl gostilničar Sabo Jožef star 83 let. Od mnoge dece je še 17 živih. Bil je priljubljen mož. — V Franciji je ubila elektrika Roziko Kuzma iz G. Bistrice.

Bogojitja. Prosvetno društvo je uprizarilo igro "Pod sovjetsko zvezdo".

V Nedelici je umrla Agata Radoha, mati salezijanskega duhovnika Jožefa Radoha.

V V. Polani se je 12 dec. začel gospodinjski tečaj, ki ga je obiskovalo 18 deklet. Tečaj obiskujejo tudi od drugod. Več deklet je iz Črenšovcev in Kapee. — 4. febr. je bila lepa zabava. Igrali so igro "Stric Ihta".

V Odrancih je bil vesel predpust. Saj je bilo naenkrat 19 parov na oklieu in seveda tudi veselih mladožencev.

Sestanek prekmurskih sadjarjev se je vršil 10 dec. v Rakičanu. Imeli so strokovna predavanja in seposvetovali o bodočnosti sadjarstva. Prekmurje dobi nekako 1 milijon Din. za sadje. Letos je Prekmurje dobilo tudi svojo veliko umetno sušilnico za sadje.

V Filčevih v novi kapeli so imeli oni dan veliko veselje, ko se je sklenil prvi zakon in sicer kar dva. Vzela sta se švec Štefan in Oslaj Terezija in Oslaj Lujz in švec Terezija. — 21. jan. pa so položili k večnemu počitku Ivana Lovrenčeca, čigar sin Jožef je salezijanec, ki deluje v Martinišču.

V Renkvcih je umrl 56 letni Jožef Cigut.

Sv. Jurij. Kratek fašenek! Pa vendar nikoli toliko zdavanj. 45 parov je bilo na oklicih.

Snežni viharji in poplave so napravili v Bosni silno škodo. Bosna je porušila več mestov in zalila mnogo dežele. V mostarski progovnik je vdrla voda in za več dni onemogočila delo. V Liki je bil ustavljen ves železniški promet. Celo mednarodni vlaki so obtičali v snegu. V Za-

grebu niso mogli delavci sproti odvažati snežnih mas.

✚ V Trbovljah je umrl msgn. Jakob Gašparič, star 68 let. V teškem času ga je njegova služba prinesla v najbolj industrijski slovenski kraj. Z Vincencijevimi konferencami je začel z živo krščansko dobrotelostjo in si je tekom 16 let svojega blagoslovljenega delovanja v Trbovljah pridobil srea vseh. Sam je pa živel in umrl kot siromak...

V Brežicah je v preteklem letu doživelo 49 čomačinov. 9 je bilo starih čez 80 let. Najstarejša je bila znana 87 letna babica Grubič Marija.

V Vavti vasi je tudi bila zima, kakršno komaj pomnijo. Pa tudi smrt pridno žanje. Umrl je Jože Bučar 76 let star in 50 letna farovška mama. Umrla je tudi Ana Kmet (91 let) iz Drganjih sel in 68 letni Matija Mausar iz Romanje vasi. Bevčeva mati je doživela 85 let. Letošnja zima je je strla. — Poročil se je predsednik Prosvete Jože Kulovec s Frančiško Marolt.

Na Vrhu pri sv. Troh Kraljih je na sam sveti večer prvič posvetila elektrika.

V Podzemlju je umrl 81 letni Plut Martin iz Vranovič, Jaklič Matija iz Boršta (80 let), Jakša Helena iz Kloštra (79), Lasič Martin iz Otoka (73). — Šolskega upravitelja Ljubiča so prestavili pred Božičem.

Na Primskovem je praznoval 90 letnico Novogurčev oče iz Sevnega. Mož je bil trikrat v Ameriki.

Prečna. Vrnili so se sezonski delavci iz Nemčije — Pokopali so 82 letno Vintarjevo mamo, ki jo je iz Hruševca spremljal dolg pogreb.

V Gerlincih v Prekmurju se pridno giblje prosveta. 2. febr. so igrali igro "Pri Hrastovih". — Za načelnika gasilcev je bil izvoljen Anton Gomboc. — Umrla je Lahova mama. Od 6 sinov je bil samo eden na žalnem sprevodu; trije žive v Buenos Airesu, eden je malo pred materjo umrl.

V Gornjem Lakošu so zakopali 92 letnega Ivana Rebrea.

Lendava. Weissensterna Ivana, trgovca, jezadele kap, ko je šel v maškerado na fašinec. Na potu je umrl. — Poročil se je trgovec Klepec Joško z Gabrijelo Kreps iz Odrancev.

V Ivancih je umrla 67 letna Štefko Terezija. Imela je dve hčeri redovnici. Vse dece je rodila 13.

Nov volilni red po najnovejši redakciji določuje na vsakih 40.000 preb. poslance. Tako da ostane še nadalje pri starem številu 29 poslancev za celo Slovenijo.

Novo otroško zavetišče v Ljubljani v Trnovem je bilo blagoslovljeno 1. febr. Ljubljana prednjači v skrbi za sirote pred mnogimi mesti.

Torpedovko Ljubljano, katero je vrgei vihar proti skali in jo tako močno poškodoval, da se jepotopila, bodo dvignili. Morje je tankaj dosti plitvo. Sreča, da je ohranil v tistem trenutku nek narednik toliko prisotnosti duha, da je pravočasno odprl tanke za nafto in s tem preprečil eksplozijo. Na žalost je mornarjanarednika zalotila pri tem poslu smrt.

Črnomelj. Umrl je 90 letni Matija Banovec. 3 krat je bil v Ameriki. Osebnost je poznal Barago, slovenskega svetnika, škofa v Sev. Ameriki. Ko je krošnjaril po Ameriki, so ga tudi mnogi rojaki spoznali.

Iz Murske Sobote zvemo, da je kumoval 12temu otroku Jožefa Skalarja, nadzor-

nika železniške proge, ljubljanski ban dr. Marko Natlačen.

Zima tudi Prekmurju ni prizanesla. Polmetra snega in tudi več je zapadlo v januarju, ki je tudi obležal, kar ni navadno. Bič je snega toliko, da je ves promet zašel v nered. Vlaki so prihajali z veliko zamudo.

"Hrvat v tujini" se imenuje novi hrvaški izseljenski mesečnik, glasilo hrvaške družbe sv. Rafaela.

✚ V Biljah pri Gorici je umrl 9 febr. duhovnik Ivan Lukežič. 22. febr. 1935 je pel novo mašo. Kratko je bilo njegovo delo v Gospodovem vinogradu. Njegov veličastni pogreb jepokazal, kako zelo je bil priljubljen. Takega pogreba Bilje še niso videle. Tri ure jetrajalo, predno se je sprevod prav razvrstil.

Bistričani v Prekmurju so zvedeli zelo veselo vest, da je banovina nakazala 100 tisoč Din za zgradbo potrebnega nasipa na Muri. Letos bodo zgradili nasip v Gornji in Srednji Bistrici, drugo leto pa v Dolnji B. in Hotizi in naprej.

V Bogojini sta se zdala Camplin Anton in Bojniec Terezija. Poročne obrede je opravil ženov brat Ivan, izseljenski duhovnik. — Poročila sta se tudi zid. paler Franc Varga (brat novomašnika) in Trajbar Klarica, oba iz Strehovec.

V Črenšovcih je bilo na fanjščekovo nedeljo kar 15 porok.

V Ljutomeru je bila 12 marca vinska razstava in vinski sejem vseh treh tamošnjih okrajev.

Iz Solkana zvemo, da je bil župnik dr. Kjačič denunciran in klican pred goriškega pretorja, ki je pa župnika oprostil. Šlo je radi zastave s slovenskim napisom.

Poljski kardinal Hlond je dal izjavo, po kateri je v eni sami škofiji od 800 duhovnikov ostalo na svojem mestu samo 18. Vsi ostali so bili ali ustreljeni ali zaprti ali izgnani.

Težave v slovenskem kulturnem udejstvanju. Na tem mestu je bilo že večkrat poudarjeno, da so občni zbori slovenskih kulturnih društev v zadnjem času zelo živahni in lepo obiskani. Ti zbori so bili in so v skladu z novimi pravili slovenskih prosvetnih društev, ki dovoljujejo Slovincem na Koroškem svobodno kulturno udejstvanje. V pravilih je seveda tudi predvideno, da uprizarjajo društva igre, pevске koncerte, družabne večere in drugo. Zato je tem bolj nerazumljivo, da so bile v zadnjih dneh prepovedane kar zaporedoma vse slovenske prireditve. Tako je oblast prepovedala v Selah slovensko igro in šaljive prizore, za pustno nedeljo pa so namerava nekatere slovenska društva nastopiti s skronnimi prireditvami. Toda tudi te so bile prepovedane. V št. Vidu v Podjuni jebila slovenska prireditev že tretjič prepovedana, prav tako je bila prepovedana slovenska pustna prireditev v Dobri vasi. Če si bodo sledile prepovedi tudi v bodoče tako dosledno kakor v teh zadnjih primerih, potem bo treba ugotoviti, da je svoboda slovenskega kulturnega udejstvanja zagotovljena samo še na papirju.

Mokronog. V Gor. Lakeneu je umrl 90 letni Janez Kocjan. Daleč je imel v cerkev, toda niti zimskih zornic ni nikoli zamudil, kaj šele nedeljsko mašo.

Šent Janž na Dolenjskem. V Kalu je umrla 85 letna Potokarjeva mama, daleč poznana in spoštovana žena.

Št. Peter pri Novem mestu dobi nov občinski dom. Kupili so novo enonadstropno, še ne dograjeno hišo.

Žalostna zgodba, ki pa veliko pove

Martin je bil eden izmed tistih naših slovenskih rojakov, ki je prišel v Ameriko, se zakopal v delo, pa pozabil popolnoma nase, da je tudi človek, da bo enkrat umrl, kakor vsakdo drugi, da bo oslabil, se postaral, ko bo potreboval pomoči sočloveka, ko bo potreboval tudi kake prihranke svojih boljših zdravih let. Tako se je zakopal v to posvetnost, da se je še oženiti pozabil. Dolga leta je delal v tovarni in tudi zaslužil primerno. Toda zgodilo se mu je, kakor tisočem naših drugih slovenskih izseljencev, da se je počasi postaral; tovarna, kjer je delal, se je preselila, njega pa seveda ni hotela s seboj, ker je hotela novih, mladih in zdravih moči. Dovolila mu je pa iz posebne naklonjenosti malo pokojnino \$ 20.00, s katero pa je preživel seveda marsikoliko težko in lačno urico svojih starih let. Tam v črnški četrti mesta jenašel na pol podrto barako, v katero se je vselil in — čakal še težjih uric boleznin in smrti.

Na dom jetudi čisto pozabil in domači so pozabili nanj. Nikdar jim ni nič pisal, šemanj jim kdaj kaj poslal. Tudi v tem je bil podoben tisočem drugih svojih sotrpinov, ki so pozabili, da so domači vendarle njihova kri, ki pa ni voda, da imajo človeka prijatelji radi samo toliko časa, dokler kaj ima. Ko pa nima ničesar več, pa tudi prijatelj je ni več. Takrat pa ostanejo samo sorodniki tisti, ki se zavzamejo za starega in onemoglega reveža in mu pomagajo, četudi morda neradi, zlasti če jih v dobrih dneh ni poznal.

Ko je tako živel v težkih razmerah, so mu nekateri svetovali, da bi šel domov, kjer je imel še prav bližnje sorodnike.

“Nikdar jim nisem pisal, nikdar ničesar poslal. Kako naj jim sedaj onemogel in oslabiljen padem na glavo? Ne! Raje trpim tukaj sam.” jim je odgovarjal in trpel in stradal v zapuščeni baraki zapuščen od vseh.

Enkrat so pa črni sosedje opazili, da ga že dva dni ni na spregled. Vdrli so v barako, kjer so ga pa našli — mrtvega.

Koliko trpljenje, koliko hudega je prestalo sree tega nesrečnega rojaka v vseh osmih letih bede in pomanjkanja! Sam in Bog v nebesih sta vedela.

Njegovi sorodniki doma so večkrat po njem izpraševali. Pa niso veliko izvedeli. Le toliko jih je neki izseljenski povratnik iz vasi nalagal, da jezelo bogat in ima veliko denarja. Morda seniti ni hotel lagati. Sklepal je pač, da mora gotovo imeti denar, ko je bil neoženjen, pa je toliko let stalno delal in veliko zaslužil. Morda tudi ni vedel, da Martin ni varčeval z dolarji, ker je pozabil, da bo enkrat star, da znaajo priti težki časi tudi zanj. Sorodniki so pa to radi in z veseljem verjeli, in le težko čakali, kdaj bodo dobili sporočilo, da je ta “bogati stric v Ameriki” umrl in bodo dedovali za njim.

In res je nekega dne prišlo iz Amerike pismo, ki jim je kratko sporočilo: “Stric je umrl.” Toda poročevalce, edini znanec, ki ga je še sem pa tja katerikrat obiskoval, jetemu sporočilu destavil tudi opazko: “Toda umrl je v revščini.”

“Kaj? Naš bogati stric pa da je umrl v revščini? Kake bi bilo to mogoče? Saj nam je sosed pred leti povedal, da je zelo bogat”, so se hudovali. “Gotovo nas hoče ta znanec pripraviti ob bogato dediščino.”

In začeli so iskati, kdo bi jim pomagal do njihovih pravie “pri tej bogati stričevi dediščini”. Obiskali so več odvetnikov, ki bi vsi radi sprejeli posredovanje, toda, seveda, za drag denar.

Slednič so od domačega gosp. župnika zvedeli za ljubliansko Rafaelovo družbo, ki pa posreduje v takih slučajih brezplačno, samo stroške za pisma treba poravnati. In obrnili so se nanjo.

Družba sv. Rafaela je takoj šla na delo, da poizve vse podrobnosti o smrti strica in o njegovi “bogati dediščini”.

In res je njen zastopnik za Ameriko v nekaj mesecih poizvedel vse in pisal Družbi tako-le:

“Pokojnik je bil brez dela in zaslužka zadnjih osem let. Edini njegov dohodek je bil pokojnina 20 dolarjev, ki mu jo je dajala tovarna. Ni imel nobene zavarovalnine, niti ni bil pri kakem podpornem društvu. Živel je več let na “reliefu”. Pokopan je bil na občinske stroške.

“Martin je bil pač eden izmed onih naših nesrečnih rojakov, ki ga je depresija pognala na javno miloščino, v bedo in trpljenje. In tako je končal svoje življenje.”

To je eden izmed sto in sto slučajev, sličnih in podobnih, katere ima Družba sv. Rafaela v svojih zapisnikih, ko jih je reševala in je prišla na dan vsa tragedija, vsa beda in žalostni konec mnogih in mnogih naših izseljencev.

Toliko grenkega trpljenja, koliko težkih, zapuščenih ur v bedi in pomanjkanja vsebujejo, da človeka sree boli, ko jih čita.

Vsi ti številni slučajji pa silno veliko govore in povedo:

1. — Ali nismo pred leti toliko svarili svojih rojakov v Ameriki, naj se ne zapuste, naj mislijo na svojo starost, onemoglost, na svoja zadnja leta, na svojo smrt? Pa kaj smo dobivali od tisočev takih revežev za odgovor? Ali smo imeli prav takrat tisti, ki smo narod svarili, lepo učili in ga skušali ohraniti zvestega samemu sebi, svojemu narodu, svojemu Bogu? Ali so imeli prav tisti, ki so nas zato zmerjali, blatili in topli?

Danes gotovo odgovor ni tečak. Takile in enaki “slučaji” kriče proti nebu in ga dajejo jasnega in nepobitnega, ki ne dopušča nobenega protiugovora. Ko si zdrav, še delaš, misli, da “čas beži, ne čaka in ne pride več nazaj”, da si z vsakim dnevom starejši, pa tudi slabši, da se vsakemu človeku, vernemu ali brezvernemu, bliža starost, onemoglost, bolezen in — smrt.

2. — Ne pretrgajte svojih družinskih vezi s svojimi domačimi v starem kraju, ker nikdar ne veste, kaj se zna še vse dogoditi v vašem življenju, kako jih znate še bridko potrebovati.

3. — Martin je ravnal popolnoma nespametno, da ni poslušal sveta svojih znancev, ko so mu svetovali, da naj se da poslati domov. Res, da jim nikdar ni nič pisal in nikdar ničesar poslal. Toda s pokojnino 20 dolarjev bi bil tu v domovini v domači vasi lahko prav dobro živel. Ako sedobi za dolar vsaj 50 Din, kar se je večinoma dobivalo do sedaj vedno več, — znači to vsaj Din. 1000.—, kar je pa za Jugoslavijo že denar. Če bi primerjali kupno moč, bi bilo en tisoč dinarjev približno \$ 50.—. S tem se pa da na kmetih žedobro živeti. Saj noben tudi dobro plačan delavec ne zasluži toliko. Martina bi bili sorodniki s toliko pokojnino gotovo prav radi sprejeli, mu prav radi postregli in mu osladili zadnja leta njegovega življenja, ker bi jim bil vse lahko dobro plačal. Koliko grenkih, stradalajočih ur bi si bil prihranil! Kako si svojo bedo olajšal, oziroma se razmeroma dobro preskrbel in bi bil lepo končal svoje življenje!

Prav isto je s takimi, ki imajo kake male prihranke v Ameriki. S kakim tisočkom ali dvema se v Ameriki ne da dobro izhajati. V Jugoslaviji sta dva tisoča dolarjev že bogastvo, s katerim se da prav dobro živeti.

Družba sv. Rafaela namerava v Ljubljani sezidati nov izseljenski dom, kjer namerava urediti mala stanovanja tudi za takele upokojene in za take onemogle ro-

VINSKA TRGATEV!

Prav po prekmursko se bo vršila!
Sladkega grozdja, rujnega vinca in veselo družbo
z domačo muziko — in še sreča vabi, ki ponuja
bogate dobitke — morda se Ti bo nasmejalo celo
pečen prašiček... Morda! Pridi v
SOBOTO ZVEČER 6. APRILA
v znani naš slovenski bar
k Karlu Terplanu, Chacabuco 501, Avellaneda.
Vabi društvo "SLOVENSKA KRAJINA"
VSTOPNINA: Člani \$ 0.30; Nečlani \$ 0.60;
Ženske prosto.

jake, ki imajo vsaj nekoliko prihrankov, da bodo dobili
v domu svoje zavetje in svoj dom do smrti. Ako je kdo,
ki čita te vrstice, pa bi hotel priti v ta dom, naj nam
piše na naslov: "Družba sv. Rafaela, Ljubljana". Pri-
hodnje leto bomo reševali to vprašanje in bi radi vedeli,
če je kdo v Ameriki, ki bi hotel priti in se te prilike
poslužiti, da vemo, ali naj na to mislimo, ali ne, ko
bomo delali načrte za dom.

Vse rojake pozdravljam z domovinskim pozdravom.
O. K. Zakrajšek, tajnik.

"SLOVENSKA KRAJINA"

Društveno članstvo raste. Kmalu bomo dosegli 120 članov.

Za zastopnika članov iz Berissa je bil določen **štefan Trat-
njek**. Vsi naši rojaki v Berissu in v bližini se obrnite torej nanj
v vseh zadevah. Njemu plačajte tudi članarino.

Glede zdravniške oskrbe je urejeno takole:

Na Avellanedi: Dr. Oscar Hannibal Itoiz, direktor Sanato-

ZOBE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

RODRIGUEZ PEÑA 594

Vse delavnike od 3—8 ure pop.

POCENI IN SOLIDNO

EDINA SLOVENSKA GOSTILNA NA AVELLANEDI

Dobre jedi — dobra pijača
dobra postrežba.

**RESTAURANT INTERNACIONAL
KARL TERPLAN**
Chacabuco 501, Avellaneda, FCS.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIČ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna
postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski
konstruktor s firmo. Izdeluje načrte
in proračune za hiše in vse druge stav-
be, vodi vsa zidarska in stavbarska
dela, in daje firmo.

MARCOS SASTRE 4351

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60
Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

toria Belgrano je ponudil društvu razne ugodnosti. Važno je to,
da je v Sanatoriju zadostno število zdravnikov, in bo zatoj
vsak čas potrežba točna.

vsak čas postrežba točna. Naj navedemo nekatere stvari:

Konzulta v sanatoriju 2.— na stanovanje bolnika 3.— \$.

Dnevna oskrba v sanatoriju 5.— \$.

Sanatorio Belgrano: Belgrano 5631581. Tel. 22-6631.

V Berissu: Dr. Ramón Tau: Belfast 646. Tel. 181, vsak dan
po 5 uri.

Konzulta v konzultoriju 2.— \$ na bolnikov dom 3.— \$.

V vsakem slučaju je treba predložiti člansko izkaznico, na
podlagi katere se da navedena ugodnost.

Darovali so za društvo: Štefan Hajdinjak 3.50 \$. Po 2.— \$:
Franc Objenc in Anton Žolks; 1.50 \$ Fran Balgač; po 1.— \$:
Franc Makari in Anton Smodiš.

Vinska trgatov bo prva zabava "Slovenske krajine". Vrši-
la se bo 6 aprila zvečer ob 8 uri pri Karlu Terplanu. Na sporedu
je bogat srečolov z lepimi dobitki in prijetna zabava prav po
našem domačem običaju.

Odbor.

Mohorjani pozor!

Za 4 \$ boste dobili za novo leto krasen knjižni dar.
S poštnino pol pesa več. — Prijavite se kar takoj, pri
g. J. Zaknerju na Bco. Germánico, ali pa pri njemu na
domu in plačajte naprej. — Letos je bilo toliko prosil-
cev, katerim nismo mogli ugoditi, ker ni bilo več knjig!
Poskrbite za naprej

Trajen odih — razvedrilen sprehod napravi v prijazno
Delto pri Tigre do

Recreo Europa

Leži v prekrasni legi na kanalu Carapachay. — Prevoz
iz postaje Tigre tja in nazaj 1.— \$.

Lastniki so Slovenci, doma iz Šempasa.

Kdor bi želel podrobnih navodil naj vpraša telefonično:
U. T. 749 (Tigre) - 589.

MNOGO LJUDI TEKA

celo življenje za srečo, a njih
želje se ne spolnijo, kajti res-
nično blagostanje ne pride po na-
ključju. Računajte za resnostjo
in **VARČUJTE**, pri čemer Vam
pomagamo mi z tem, da Vam od-
premo **HRANILNI RAČUN** z
samo \$ 5.—.

Vaša **DENARNA NAKAZILA** z
ZRAČNO pošto — **BREZPLAČNO**
naravnost na prejemnikov dom
brez odbitkov in z podpisanim
potrdilom, bodo pri nas **NAJ-
BOLJE IZVRŠENA**.

Jugoslovanski Oddelek

BANCO HOLANDES UNIDO

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:

Bmé. MITRE 234

Podružnica

CORRIENTES 1900

